Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 133 (13927) | 1975 оной июниин 7, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

һАЙН ШАНАРТАЙ ПААР БЭЛДЭЕ

Ганданги уларилтай манай республикын колхоз, совхозуудта шэнннсэ болон бусад ургамалнуудай тогтуу-най һайн ургаса абахын тула сэбэр паар зүбөөр бэлдэхэ шухала байһаннинь элитэ. Хабар эртэ гүнзэгыгөөр, дэ һайнаар хахалагдаад, намар болотор хэдэн удаа дүүрилэгдэһэн, хоёрдохёо хахалагдаһан паар дээрэһээ бүри баян ургаса абадаг түрүүшүүл, түрүү ажахы-уд республика дотор олон.

Хяагтын аймагай «Родина», Ранжуровай нэрэмжэтэ. Хор-Шэбэрэй аймагай «Искра», Бэшүүрэй аймагай ининай нэрэмжэтэ колхозуудта. Хоринн аймагай агай совхоздо һайн шанартай сэбэр паар бэлдэхэ эгтэ ехэ анхарал табигдадаг, энээнине баян ургасын өө тэмсэлэй эхин гэжэ тон зүб тоолодог байна. Тии хадаа тэдэнэр жэлһээ жэлдэ ороохо тариланай үндэр аса туйладаг гээшэ. Жэшээнь, Хяагтын аймагай журовай нэрэмжэтэ колхоз нёдондо хэды ган гасуур оошье һаа, гектарай 16,7 центнер таряа ургуулжа . Харин паар дээрэ таригдаһан шэнннсын гектар һөө 20—25 центнер ургаса абтаһан байха юм.

Мүнөө жэлдэшье эдэ ажахынууд сэбэр паар бэлдэхэ элмэреэ урагшатайгаар ябуулна. Хяагтын аймагай одина», Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозууд паар ха-ха түсэбөө май һарада дүүргэһэн байна.

Теэд юрэнхы дээрээ республика дотор сэбэр паар эдхэ хэрэг хангалтагүй байһан зандаа, Жэл бүри ни- ехэ паар агротехническэ болзорһоо оройтожо хаха-дана, зундаа тэрэнэй хойноһоо харууһалга, элдүүрил-һайнаар хэгдэнэгүй. Тиимэһээ паар буртаг ногоондо эгдана, ургамалда хэрэгтэй тэжээлэй нөөсэ хүрьһэндэ дэхэ, шииг нойто элбэгээр бариха гэһэн гол үүргэеэ эгэжэ шаданагүй. Тиимэ муугаар бэлдэгдэһэн паар эһээ бииратай ургасашье абтанагүй бшуу. Ушар эһээ сэбэр паар болгогдохоор үлөөгдэһэн нилээд ехэ алан бага үрэ үгэжэ. ажахынуудые хохидолдо оруул-а юм.

Бүхы республика дотор абажа үзэхэдэ, нёдондо 146 ган гектар сэбэр паар хахалагдаһан тоотой байгаа. ээй миил 60 процентнь агротехническэ зохид бол-о түрүүшынхеэ хахалагдаа һэн. Бэшэнь июниин , июль һарада хахалагдаһан байна. Сэбэр паар бэл хэрэгтэ Хурамхаанай, Яруунын, Баргажанай болон зарим аймагуудта анхарал бага табигдана. Мүн эдэ агуудта паарай хойноһоо муугаар харууһалжа, тэрэ буртаг үбһэ ногоондо даруулжархидаг байха юм.

Байгша ондошье сэбэр паар бэлдэхэ хүдэлмэри ур-идаал адли хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Паар ха-а агротехническэ эрхим болзорой үнгэржэ байба-, июниин 1-нэй байдалаар республикын колхоз, сов-уд паар хахалха түсэбөө хахадлаашьегүй, һаял 46 цент дүүргэнхэй.

Үгөөр урдань паар хахалха хүдэлмэрие унжагай-дааг Сэлэнгын, Загарайн, Хэжэнгын, Хоринн аймагай ажахынууд энэ жэлдэ яһала урагшатайгаар ажал-а байна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай колхоз, совхо- энэ жэлдэ апрель, май һарада паарайнгаа 84 про-ие хахалжа шадаа. Эндэхи XX партсъездын, Карл ксын нэрэмжэтэ колхозууд энэ хүдэлмэреэ үни энхэй.

Тиин Түнхэнэй, Яруунын, Хурамхаанай, Мухар-Шэбэ-, Бэшүүрэй аймагуудай олонхи ажахынууд байгша он-аар хахалха хүдэлмэреэ яаха аргагүй унжагайруу-. Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозууд мүнөө үедэ паа-һаял хахалжа захалаа. Мүн иимэрхүү байдал Яруу-аймагай Тулдуунай, Нарһатын совхозуудта, Мухар-эрэй аймагай «Забайкалец» совхоздо, «Заганский» хоздо үзэгдэнэ.

Энэ жэлэй — арбадахи табан жэлэй түрүүшын ур-а найдамтай эхи табиха хэрэгтэ харюусалга багатай-хандажа болохогүй. Мүнөө үедэ колхоз, совхозууд паар хахалха хүдэлмэридэ бүхы хүсэеэ табижа, ние үдэр һүнигүй ябуулха, тэндэ ажаллажа бай-механизаторнуудта һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр эгэ арга олгохо, илангаяа тракторнуудта техническэ һа хэхэ, эбдэрһыень түргэнөөр заһаха хэмжээ аба-шухала болоно. Энэ талаар колхоз, совхозуудай хү-дэлмэрилэгшэд. инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд харюусалгатай.

Манай республикын эрхэ байдалда сэбэр паарые ию-10—15 хүрэтэр хахалжа сүм дүүргэхэ эрилтэтэй. Тиһээ паар хахалжа ябаһан механизаторнуудай дунда лис мүрысөө шадабаритайгаар эмхидхэжэ, тэдэнэ-бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахаар урмашуулха шухала. Хөөнэй дүн халаан, үдэр бүхэндэ согсолжо, түрүү-ай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо гэжэ охо байна.

Тиихэдээ хүдэлмэриин шанарта онсо анхарал хандуу-ха зэргэтэй. «Харалаал һаа — хахалагдаһан» дээрэ дохо бэшэ, харин колхоз, совхозуудай агрономууд, ирнар, арадай хиналтын постын гэшүүд паар хэр ыгөөр, жэгдэ һайнаар хахалагданаб гэжэ халаан, бүхэндэ наринаар шалгажа байха уялгатай. Илан-предплужнигтай анзаһа болон хүрьһэ гүнзэгыгөөр рилхэ хутага хэрэглэхэ, паар хахалжа байхадаа нэ-ро хүрьһыень катогоор жэгдэлхэ. наг шэбхэ, мине-а үтэгжүүлгэ оруулха асуудалнууд анхарагдаха эй.

Һайн шанартай сэбэр паар бэлдэхэ хэрэг гансахан тү-ын хахалалгаар хизаарлагдадаггүй. Тиимэһээ кол-совхозуудай агрономууд сэбэр паарай хойноһоо ха-лха, ямар элдүүрилгэ хэхэ тухай тракторна бригада тусхай даабари хүргэхэ ушартай. Мүн һалхин-эгдэжэ муудадаг хүнгэн хүрьһэтэй газарта шаб-плугаар, плоскорезээр хүрьһэ урбуулангүй элдүү- агротехникэдэ онсо анхарагдаха байна. Энэ та-ажахынуудта бии байгаа машина, түхеэрэлгэнүүд ээр хэрэглэгдэхэ зэргэтэй.

Нүхэд механизаторнууд! Агротехническэ эрхим болзор-айн шанартайгаар сэбэр паар бэлдэхэ хүдэлмэридэ хүсэеэ, мэргэжэл шадабариияа элсүүлэе. Энэмнай С-эй XXV съездын угтамжада эрхим бэлэг болохо

ПАРТИИН XXV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ГЭЭГДЭЛҺЭЭ ГАРАБАД

Автомашинануудые заһабарилдаг Элхинн заводой коллектив хэдэхэн жэлэй саана ехэ гээгдэлдэ ороод ябаһан юм. Энэ гээгдэлһээ гарахын тула заводой коллектив ехэхэн ажал хүдэлмэри хэһэн байна. Цехүүд соогоо шэнэ, бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхоо. Ажалай журам эбдэдэг хүдэлмэришэдтэй шанга тэмсэл хэжэ эхилээ һэн. Мүнөө эндэ халаанай даабари дүүргэдэггүй хүн гэжэ үсөөн лэ болонхой. Машинанууд һайн шанартайгаар, саг болзор соогоо заһабарилагдадаг болоо.

Таба һарын дүн гаргаад үзэхэдэ яһала баясахаар. Юуб гэхэдэ заводоймнай коллектив түсэбһөө гадуур 3 трактор, 6 автомашина заһабарилаа. Модо шэрэдэг ЛВ-67 түхэлэй 12 тэргэ бүтээн гаргаһан байха юм. Трактор, машинануудта хэрэгтэй запчастьнууд ехээр бүтээн гаргагдаа.

Александр Петрович Зубакинай хүтэлбэрилдэг хабсаралгын цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ илажа ябана. Эдэнэр һайн шанартай продукци ехээр гаргажа, бэшэндээ түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Заводоймнай бэшэшье цехүүдэй, мастерска участогуудай бригадануудай коллективүүд эршэтэй шангаар хүдэлжэ, һайн шанартай продукци гаргаха хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Заводоймнай коллектив табан һарын даабариһаа гадуур 145 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаа. Манай коллектив КПСС-эй XXV съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ байһандаа урма баяртайнууд.

М. СИЗЫХ,
Элхинн машина заһабарилгын заводой түсэблэлгын таһагай экономист.

коллективэй дунда дэлгэрһэн байна.

— Манай заводой хүдэлмэришэн байһан Николай Петровой нэрээр судныя нэрлэгдэһэндэ бидэнэр ехэ баяртайбди. Эхэ оронойнгоо хилэ хамгаалгада унаһан Николай Петровой дурасхаал мүнхэ, — гэжэ ЛВРЗ-гэй залуу хүдэлмэришэн, комсомолой гэшүүн Галина Фокина митинг дээрэ хэлээ.

Эхэ Мария Захаровна Петрова митингдэ хабаадалсажа, үгэ хэлэһэн байна. Теплоходые хүбүүнэйнь нэрээр нэрлэһэндэ баяр хүргөөд, «Николай Петров» теплоходой экипажда амжалтатай ябахыень хүсөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: судна бүтээгшэдэй митингдэ хабаадагшад. Мария Захаровна Петрова үгэ хэлэжэ байна.

В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

БАГА ГАРГАШАТАЙ

Түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, ажалшадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүри ехээр, һайн шанартайгаар бүтээн гаргаха гэһэн хараа зорилготойгоор Буряадай АССР-эй Нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудай коллективүүд социалис уялга абаһан юм. Хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, һарбайһанаа абаха гээшэ тиимэшье бэлэн бэшэ юм. Гэбэшье манай министерствын олохон коллективүүд социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, зарим тэды амжалтануудые туйлана.

Кировэй нэрэмжэтэ түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив байгша оной эхинһээ амжалтатай һайнаар хүдэлжэ ябана. Эдэнэр элдэб зүйлэй амһартануудые һайн шанартайгаар, үшөө ехээр бүтээн гаргана. Байгша оной табан һара соо үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһөө 4 процентээр ехэ продукци гаргаһан байха юм.

Хайшан гээд ехэ продукци гаргадаг болоо гээшэб? Тус заводой коллектив цехүүд соогоо бүтээсэ ехэтэй оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхоһон байна. Бар хүсөөр хэгдэдэг ехэнхи ажал оньһожоруулагдана. Заводой хүдэлмэришэд ажалай сагые зүбөөр хэрэглэнэ, техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана. Энээн дээрэһээл продукци гаргаха һара, квартал бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Энэ заводой коллектив, байгша оной нэгэдэхи квартал соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, Нютагай промышленностиин министерствын дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абажа гараа бэлэй. Табан һарын дүн гаргаад үзэхэдэ, энэ заводой хүдэлмэришэд амжалтаяа улам арьбадхажа байна гээд хэлэлтэй. Үнгэрһэн табан һарын даабариһаа гадуур 18 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

Оёдолой «Туяна» нэгэдэлэй коллектив байгша он соо яһала эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, даабарияа үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр табан һарын даабариһаа гадуур 74 мянган түхэригэй продукци худалдаһан байха юм. Манай министерствын бэшэшье олон коллективүүд амжалтатай һайнаар хүдэлжэ байна. Дурасхаалта бэлэгүүдые, уран бүтээлэй зүйлнүүдые хэдэг Улаан-Үдын заводой коллектив продукци гаргаха даабарияа мүн лэ үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Эдэнэр табан һара соо продукци худалдаха даабарияа 80 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Манай министерствын предприятинуудай коллективүүд байгша оной 5 һарын даабариһаа гадуур 267 мянган түхэригэй продукци худалдаад байна. Эдэнэр түгэсхэхы жэлэй түрүүшын хахад жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, ехэ продукци гаргахын түлөө оролдоно.

М. БОГАТОВА,
Нютагай промышленностиин министерствын түсэблэлгын таһагай начальник.

БААТАР СЭРЭГШЫН НЭРЭЭР...

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой коллектив табан жэлые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Һаяхан эндэ 100-дахи теплоход бүтээгдэһэн байна. Баясама энэ ушарта зорюулагдаһан митингдэ заводой олон хүдэлмэришэд, бусад предприятинуудай түлөөлэгшэд хабаадалсаа.

Заводой комсомолшууд 100-дахи теплоходто ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн байһан, хилын харуулда баатаршалга харуулһан Николай Петровой нэрэ үгэхэ гуйлта хэһэн байна. Энэ дурадхалыень «Томгазстройн» коллектив дэмжээ. «Томгазстройн» уһан замай нэгэ участогта шэнэ теплоход эльгээгдэхэ юм. Эхэ оронойнгоо хилын нангин байхын түлөө ами бэеэ үгэһэн сэрэгшын нэрээр нэрлэгдэһэн теплоход дээрэ тамаран ябаха эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн участогай

БҮҺЭСӨӨ НОГООН ДОЛГИЛХОЛ

ХЭЖЭНГЭ. «50 лет Октября» совхозой луговодууд газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын туршада горитой ажал хэбэ. Энэ хугасаа соо тариалан, сабшалан дээрээ 6600 тонно наг шэбхэ гаргажа тараагаад, 400 гаран гектар хубхэнтэһэн сабшалангаа дискэтэй борнойгоор борнойлжо, 70 гектарта үтэг хэһэн байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ совхозой луговодууд газарай үрэжэл һайжаруулха, уһалха хүдэлмэреэ түлэг дундаа үргэлжэлүүлжэ байнхай.

Г. МОНКЕТОВ.

ЯРУУНЫНХИДАЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭНЭБДИ

ШАДАБАРИ, ОРОЛДОЛГО ШИИДХЭХЭ

Зунай сагта адууһа малай ашаг шэмые дээшэлүүлжэ, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай Яруунын совхозой хүдэлмэришэдэй үүсхэлые манай совхозой малшад халуунаар дэмжэбэ. Фермэ, гүүртэнүүдэй коллективүүд өөһэдынгөө хүршэ гүндынхидэй түс хандалгатай танилсанхай. Тиин эдэ үдэрнүүдтэ тэдэнэр бүхы малаа саг соонь зуһаланда гаргажа, зунайнь бэлшээрние эмхитэй һайнаар эхилжэ байна. Совхозоймнай 4400 үхэрнүүдэй хахадһаа олонхинь мүнөө зунай бэлшээридэ гаргагданхай. Тариалан, сабшалан шадархи үбэлжөөнүүдэй мал зуһалангай байрануудта эгээн түрүүн абаашагдаа һэн.

Зуһаланда гаргагдаха гүүртэ, отарануудай байрануудые заһабарилха, шухала түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдые зөөхэ хүдэлмэри эртээнһээ хэгдэһэн байгаа.

Яруунынхидай үүсхэлые дэмжэн, манай малшад зунай хугасаада малаа һайса таргалуулха, һү ехээр һааха зорилго урдаа табяа. Совхозой дирекци, партком болон рабочком малай һүрэгүүдые зунай бэлшээридэ эмхитэйгээр гаргаха хэмжээнүүдые саг соонь абаа. Бэлшээн таргалуулагдаха малай 14 гүүртэ бүридхэгдөө. Совхозой гурбан отделенидэ бүхыдөө 1900 буруу, хашарагууд холын бэлшээридэ гаргагдаа. Үйлэдбэриин даабариин ёһоор мүнөө 145 килограмм шэгнүүртэй эрэ буруунууд намар болотор 280 килограмм хүргэгдэхэ болоно. Харин эрэ хашарагууд дунда зэргээр адагынь 350 килограмм шэгнүүртэй бэлшээриһээ бусаагдаха ёһотой.

Мүнөө зун тунга ногоотой холын бэлшээридэ харууһалагдаха 600 хашарагай олонхинь энэ жэл гүрэндэ тушаагдаха юм. Зундаа малайнгаа шэгнүүр ехээр нэмээбэл, байгша ондо 4400 центнер мяха худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэбди. Малай томо, багань, наһаниинь хараада абтажа, толгой бүриинь шэгнүүр сүүдхэдэ 900—1100 граммаар нэмээхэ даабари үгтөө. Бүхыдөө 1815 центнерээр малай шэгнүүр нэмээгдэхэ юм. Тиигэбэшье совхозой мал адуулагшад өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, үндэр уялгануудые абаһан байна. Мал адуулагшадаар дүй дүршэлтэй хүнүүд энэ зундаа гүүртэ, отаранууд дээрэ хүдэлхөөр ошоходонь. Жэшээнь, 1973 ондо үхэрнүүдые түргэнөөр таргалуулха мүрысөөндэ аймаг дотороо эрхимлэһэн, нёдондо зун үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 1020 граммаар нэмээһэн Ц. Ширапова, мүн үнгэрһэн жэлдэ сүүдхын 1165 граммаар малай шэгнүүр нэмээһэн нэгэдэхи отделениин мал адуулагша Б. Базарова, баян дүршэлтэй үхэршэд Д. Дашиев, Н-Л. Бошиктуева, Б. Доржиев, Н. Надмитов болон бусад энэ зундаа үшөө ехэ амжалтануудые туйлаха арга боломжотой. Ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ 60 шахуу малшад эгээн холын зуһалангуудта мал харууһалхаяа ошонхой.

Энэ зундаа хонидые таргалуулха хоёр пункт бии болгохобди. Зун-намарай хугасаада 3800 эрьенүүд, хүгшэрһэн хонид, энэ жэлэй хурьгад шахан таргалуулагдаха юм. Мүнөө хүгшэрһэн хонидые, эрьенүүдые илгажа, зунайнь байрада абаашаабди. Шахан таргалуулагдаха хонидой шэгнүүр бүхыдөө 429 центнерээр нэмээгдэхэ хараатай. Энээнэй тулада бэлшээриень һайнаар эмхидхэхэһээ гадна, талха тарианай зүйлнүүдые хонидто үгэлсэжэ байха болонобди. Эдэ хонидой олонхинь ерэхэ намартаа гүрэндэ тушаагдаха юм.

Зунай һаранүүдта һү ехээр һааха тушаа шухала хэмжээнүүдые абажа байнабди. Августын хахадһаа үнеэдтэ ногоон тэжээл үгтэжэ эхилхэ. Энээнэй тулада зелёнко таринхайбди. Һаалиин үнеэдые үдэшэ, үглөөнэй һэрюундэ, һүниндөө бэлшээхэ график табигдаа. Мал адуулагшад болон һаалишадай мүрысөөнэй гурим баталагдаа. Үбэлжэлгын хугасаада һү һаалгаар совхоз дотороо түрүү зэргэдэ ябаһан һаалишад Д. Дашиева, С. Будаева, Т. Цыдыпова, Д. Будаева, Г. Хайнзанова, Д. Лубсанова гэгшэд зундаа үшөө ехэ амжалта түйлахаар шиидэнхэй. Манай һаалишад нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб 106 процент дүүргээд, түрүүшын хахад жэлдэ хараалһанаа бэелүүлхын түлөө шармайн тэмсэжэ байна. Харин энэ зундаа һү эрид ехээр һаажа, жэлэйнгээ түсэбые 250—300 центнерээр үлүүлхэ аргатайбди гэжэ тодорхойлогдоо. Декабриин хахад болотор гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэб дүүргэгдэхэ байна. Жэлэй эхинһээ хойшо һайн үрэ дүн туйлажа байһан Сценскын фермын коллектив совхоз дотороо эрхимлэһээр.

Малаа түргөөр таргалуулха, һү ехээр һааха хэрэгнэн түрүүн бэлшээри зүбөөр эмхидхэһэнһээ дулдыдаха гээшэ. Булаг горхонуудта дүтэ, һайн бэлшээригэй газарта малай зуһалангууд түхеэрэгдэнхэй. 3—3 хүнһөө бүридэһэн барилгашадай 4 бригада малшадай гэрнүүдые заһабарилна, малай хорёо барина. Олонхи һүрэгүүднай 70—100 километр холо оршодог Зазын голдо, Орлово, Дэмшэгтэ гэжэ газарнуудта заһахань. Тэндэ дабһа болон бусад хэрэгсэлнүүд абаашагдаа. Һү һаалиин 2 фермэ Сахигта, Хүшэгөөрэй бэлшээридэ абаашагдаба. Холын бэлшээридэ гарахынь урда тээ бүхы малаа толгой тоолон шалгажа үзөөбди. Һоно, хэдэгэнээнһээ хамгаалхын тула малаа тусхай бодосоор сүршөө. угаагаа һэмди. Илангаяа холын бэлшээридэ зуһаха үхэрнүүдэй эбэр, туруунуудые һайса шалгажа, газаашаа задаржа ургаһан байбалынь, өөлэжэ тэгшэлээбди.

Малай бэлшээриин сагые эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар совхозой зооветмэргэжэлтэд, бригадирнууд ехэхэн оролдолго гаргаха болоно. Энэ талаар мэргэжэлтэ бүхэн тусгаар харюусалгатай. Һаалиин фермэнүүд дээрэ санитарна үдэрнүүдые, һарадаа хоёр дахин шалгалтын һаам үнгэргэхэ, үнеэдэй дэлэн угааха, нидхэрхэ гурим заатагүй бэелүүлхэ, һайн шанартайгаар бэлдэһэн бурдууг болон хэмэл һүөөр тугалнуудые эдеэлүүлхэ гэхэ мэтэ хүдэлмэрие тэдэнэр нарин хиналтадаа абаха юм. Һайн шанартай продукци гүрэндөө тушаахын тулада фермэнүүдэй зуһаланда һү хадагалха пунктнууд түхеэрэгдээ, һү хүргэхэ мүльһэн бэлдэгдээ.

Зунай сагта малаа ехээр таргалуулһан, һү шэмыень ехээр дээшэлүүлһэн малшадые урмашуулха гурим совхозой дирекци, партком болон рабочком баталанхай. Һү һааха, малай шэгнүүр нэмээхэ даабарияа үлүүлһэн малшад нэмэлтэ түлбэри болон шагналда хүртэхэ байна. Мүн партком болон сомоной Соведэй гүйсэдком малшадые соёлой, медицинын, наймаанай талаар хангаха график зохёожо баталаа,

Тобшолон хэлэхэдэ, Яруунын совхозойхидой жэшээгээр зунай һаранүүдта малаа таргалууяха, һү элбэгээр, һайн шанартайгаар абахын түлөө хайһан тэмсэл манай совхоздо эхилэнхэй. Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхын, түрэл партиингаа XXV съездые нэрэ түрэтэйгөөр угтахын түлөө Исэнгын совхозой малшад энэ зундаа шэнэ амжалтануудые туйлаха байһаниинь найдалтай.

И. НИКОЛАЕВ,
Яруунын аймагай Исэнгын совхозой ахамад зоотехник.

НҮХЭД А. Я. ПЕЛЬШЕ, М. С. СОЛОМЕНЦЕВ ҺУНГАГШАДТАЯА УУЛЗАА

ТАСС МЭДЭЭНҮҮД

...оградай «Красный Октябрь» гэжэ металлургиин заводой Ленинэй нэрэмжэтэ соёлой ордон һайнхеэр гоёогдон шэмэгхэй байба. Районой ...шад, промышленна ...приятинуудай, барилгын, проектнэ ба научна ...үдэй түлөөлэгшэд ...град хотын Краснооктябрьска һунгуулиин округ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат — ...эй ЦК-гай Политбюро ...гэшүүн, КПСС-эй ЦК-...эргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүү-лэгшэ Арвид Янович Пельшетэй июниин 5-да уулзаа.

Энэ уулзалгые партиин Краснооктябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь Л. В. Шачин нээбэ.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — «Красный Октябрь» заводой мартеновскэ цехэй ахалагша мастер, Социалис Ажалай Герой А. Ф. Серков, А. Я. Пельшын ажаябадалай намтар ба ажал ябуулга тухай хөөрөөд, коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй кандидадуудта һунгалтын үдэр бүгэдөөрэн дуугаа үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

Түгэсхэхы жэлэй даабаринуудые, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлые бүхы дээрэнь болзорһоо урид дүүргэхэ, түрэл Коммунис партиингаа XXV съездые шэнэ амжалтануудаар угтаха гэжэ баатар хотын ажалшадай шиидэнхэй байһан тухайда үгэ хэлэгшэд мэдүүлбэ.

А. Я. Пельше суглаарагшадай зүрхөө халуунаар угтагдан, һунгагшадай үмэнэ үгэ хэлээ.

* * *

Ураалай Миасс хотын соёлой ордон дотор июниин 5-да Челябинска областиин Миасска һунгуулиин округой һунгагшад РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Михаил Сергеевич Соломенцевтой уулзаба.

КПСС-эй Миасска обкомой нэгэдэхи секретарь Н. В. Богачев һунгалтын урда тээхи суглаае нээгээ.

Депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюур — Ураалай автозаводой ахамад конструктор А. А. Романченко М. С. Соломенцевой намтар ба ажал ябуулга тухай хөөрэбэ.

Совет хүнүүд коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй бата нэгэдэлэй кандидадуудта һунгалтын үдэр дуугаа үгэхэдөө, партиин ба арадай бата нэгэдэлэй түлөө, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө дуугаа үгэхэ болоно гэжэ суглаанда хабаадагшад мэдүүлбэ.

М. С. Соломенцев суглаарагшадай зүрхөө халуунаар угтагдан үгэ хэлэхэдээ, тэрэниие Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон дахинаа дэбжүүлжэ, ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь түлөө Миасска һунгуулиин округой һунгагшадта гүнзэгы баясхалан хүргэбэ.

(ТАСС).

«МОЛНИЯ-1», «МАС-2» ЗАМБУУЛИНДА ГАРГАГДАБА

ТАСС-ай мэдээсэл

...5 оной июниин 5-да «Молния-1» гэжэ хэлхеэ холбоной ээлжээтэ хэмэл «МАС-2» гэжэ францын хэмэл одон түлхэ тараха нэгэ ракетээр Советскэ Союзһаа дэгдээгдэв. «Молния-1», «МАС-2» хэмэл одод дэлхэйн ...хубида — газарһаа ...саада захань 40.890 ...тр, дэлхэйн урда хуһаада захань 450 километр зайтай түхэреэлэн ниидэхэ замда гаргагдаба.

Эдэ хэмэл одод дэлхэйе 12 час 17 минутын турша соо 63 градус һөөлжүү замаар тойрон ниидэнэ.

«Молния-1» гэжэ хэлхеэ холбооной хэмэл одон алас холын телефонно-телеграфна радио-холбооной оньһон түхеэрэлгэнүүдые ашаглаха ябадал хангаха, тэрэшэлэн холын Хойто нютагуудта, Сибирьтэ, Алас-Дурнада ба Дунда Азида тодхогдоһон «Орбитын» пунктнуудта СССР-эй Түбэй телевидениин программануудые дамжуулха юм.

«МАС-2» гэжэ француз хэмэл одон замбуулинай дайдадахи халуунай элшэһээ аша үрэтэйгөөр хамгаалха шэнжэлгэнүүдые хэхэ зорилготой.

«МАС-2» гэжэ хэмэл одон замбуулинай дайдые амгалан зорилгоор шэнжэлхэ, хэрэглэхын тула СССР-эй ба Францин хоорондохи харилсаа холбооной программатай зохилдуулан дэгдээгдээ.

Францида тодхогдоһон станцинууд «МАС-2» гэжэ хэмэл одоной ниидэлгые жолоодохо ба тэндэһээ мэдээсэлнүүдые абаха.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

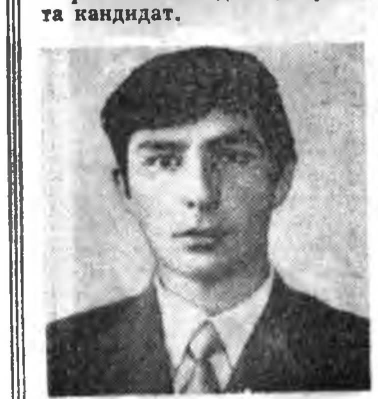
ЕНДОНОВ Ч. В.,
Буряадай АССР-эй финансын министр. Загарайн аймагай һунгуулиин Дээдэ Элхин 75-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

КРИВОЧУПРИН В. М.,
Главбамстройн «Нижнеангарсктрансстрой» трестые даагша, Хойто-Байгалай аймагай һунгуулиин Доодо-Ангарай 125-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

МОГЛОЕВ А. Д.,
КПСС-эй Түнхэнэй райкомой нэгэдэхи секретарь, Түнхэнэй аймагай һунгуулиин Тоорын 135-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

МОНОХОНОВ Д. Ф.,
Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой механизатор. Бэшүүрэй аймагай һунгуулиин Бага-Куналейн 61-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ЖАРГАЛОВ С. Б.,
КПСС-эй Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь, Зэдын аймагай һунгуулиин Петропавловска 66-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ЭТХИТЫН ЭРХИМ БАСАГАН

Хурамхаанай аймагай Дэрээнэй совхозой үхэршэн Мария Мосоевна Цыренова һунгуулиин Дэрээнэй 104-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэнхэй.

I.

ГАЗАА хэзээ хэзээнэйхиһээ дулаан, аали намдуу. Наранай үндыхэ бүри оршон тойронхи уняартажа, мүнхэ саһан дуулгата шобхо үндэр хаданууд наагуураа һиибэгэр нимгэхэн шэршүү хүшэгөөр нэмэрээгдэһэн мэтэ гайхалтай һайханаар харагдана. Мария хашаа соохи тугалнуудаа гаргажа, эхэнүүдтэйнь ниилүүлхэ үедөө «иигээд лэ зуһаландаа нүүхэ сагнай ерэбэ. Фермынгээ газаагуурхиие сэбэрлэхэ, өөдэ татаха ажалнай ягаа ехэ юм гээшэб. Мүнөөдэрһөө аргал шабааһыень сэбэрлэхэ, суглуулха болоо» гэжэ бодомжолхо юм. Тиигэжэ тугалнуудаа хүхүүлһээр байтарнь бригадир Галсан Тангарович Хуриганов ерэжэ:

— Сайн, Мария! Нүгөөдүүлшни һаял бодожо, ажалдаа гарахаяа түхеэржэ байна хэбэртэй... Үглөө мүнөөдэрһөө газаагуурхияа сэбэрлэхэбди. ЛМО-гой бульдозертой трактор ерэхэ юм һэн. Нүүдэлнай ойртожо байна.— гэжэ Марингай бодол тааһандал хэлэбэ.

— Бишье тиигэжэ һанажал байгаа һэм. Мүнөөдэрһөө эхилхэмнай бэшэ гү? — гэбэ Мария.

Галсан Тангарович энэ гүүртэ дээрэ ямар нэгэн ажал эмхидхэхэ гэбэл, нэн түрүүлэн Мария Цыреноватай заабол зүбшэн хэлсэдэг заншалтай. Удаань бүхы малшадта ямар хүдэлмэри хэхыень даабари үгэдэг юм. Ушарынь хадаа Мария Мосоевна фермынгээ байдалые бусадһаа үлүүгээр мэдэдэг болонхой, ажалай баян дүршэлтэй һэн тула заримашуулдал үлэ мэдээшэгүй шэнги ябадаггүй, заабол бригадиртаа, мэргэжэлтэдтээ өөрынгөө һанамжа хэлэжэ, заабари, зүбшэл үгэжэ байдаг. Суг ажалладаг малшадынь тэрэниие ехэ хүндэлдэг юм.

II.

БАЙГША оной эхэр бэлэй. Этхитын малай гүүртэдэ ажалладаг үхэршэдэй эгээл туха сүлөөгүй сагынь — шэнэ түлэй абтажа байһан үе һэн. Эгээл энэ үеэр Мария бусадһаа олон тугал абанхай, гэмгүй, һайнаар түлжүүлжэ байба. Теэд талаан буруулжа, үбһэ тэжээл сагһаа урид дууһажа, нилээд бэрхэтэй саг тохёолдон алдаа бэлэй. Мария өөрынгөө үмсын үбһэ малшадтаа хубаажа үгөөд, Галсан Тангаровичтаа ошожо, тэжээлээр түргэн хангахыень дуулгаа юм. Үнинэй коммунист Галсан Хуриганов Марингай хэлэһэниие ханалтайгаар шагнаад:

— Мүнөөнһөө тэжээлээ үрижэ байбал, саашадаа яаха юумта? Үбэлэй нюрган ута, хайшан гэжэ дабахабта? Нүгөөдүүлшни энээн тухай бодомжолногүй гээшэ гү? — гэжэ шангарба.

Мария дуугайхан байһанаа:

— Та намда бү сухалдыт, Галсан Тангарович. Би зэмэтэй бэшэлби. Ошожо хөөрэлдыт. Тэдэшни яһала дүршэлтэй малшад гээшэл. Та өөрөө ойлгуулжа үгыт, — гэбэ.

— Мухартань тулатараа дуугай байгаад, мүнөө бидэ зэмэтэй бэшэбди гэлдэхэтнай юун бэ? Уржадэр гүүртэдэтнай хүрэхэдэмни үбһэ тэжээл тухай хэншье ама гараагүй һэмнай. Шамайгаал урдаа баряад байдаг зон болоод байна... Үглөөдэрһөө ошохоб. Тиигэжэ хэлээрэй. Үбһыетнай зөөжэ үгэхэ, — гэжэ бригадир Галсан Тангарович найдуулба. Хуригановтанһаа гаража ошоходоо, Мария өөр тухайгаа нилээд бодожо ябаа һэн. Тэрэ юунэй түлөө эндэ ерэжэ зэмэлүүлһэнээ, сугтаа ажалладаг малшадтаа туһа хүргэхэһөө гадна, зохихо тээшэнь хөөрэлдэжэ, дутагдалаа бултадаа хэлсэдэггүй эндүүтэй байһанаа одоошье мэдэрээ бэлэй. Тиихэдээ хойшодоо бүхы гүүртын түлөө ходо ябахаяа болихо гэжэ шиидээ һэн. Энээн тухайгаа дахяад бригадиртаа дуулгахадань, Галсан Тангарович буруушаажа:

— Ягаа басаган гээшэбши даа. Хүнэй хэлэһэниие зүбтэйгөөр ойлгыш. Хара амияа хараад яба гэнэгүйб. Харин ажал тухайгаа суг ажалладаг нүхэдтэйгөө заабол зүбшэжэ, дутагдалаа ягаад усадхаха тухай хэлсэдэг болыт. Ганса бэеэ хараад үлүү гарахагүйш, — гэжэ эсэгэ мэтээр ойлгуулаа һэн.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Мария Цыренова гүүртынгээ ажалые һайжаруулхын тула горитой хүдэлмэри ябуулжа захалаа. Жэшээлбэл, энэ үбэлдөө һолоомо хэршэжэ, талха тарьяанай зүйлтэй холижо, халуун уурал да буйлуулан малдаа эдюулхэ, тэжээлээ гамтайгаар таргашалха туһашаа ехэ юумэ хээ. Энээнэй ашаар шэмэрүүн хүйтэн үбэлөө гэмгүй һайнаар дабажа гараад, мүнөө зунай бэлшээри дээрэ нүүжэ ошохоор түхеэржэ байна бшуу.

III.

МАРИЯ Цыреновагай намтар юрын хүнэйхидэл адли. Нютагайнгаа һургуулиин 7 класс түгэсхэһэн Мария басаган Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (мүнөө Дэрээнэй совхоз) эхэтэйгээ хамта хонишоноор ажаллажа эхилһэн. Харин 1968 оной намар ажахынгаа мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилжэ захалхадань һайн дураараа үхэршэн болоо һэн.

Тэрэ мүнөө хүрэтэрөө хонишоноор ажаллахашье байжа болоо. Теэд тэрэ үедэ шэнэ гүүртын эмхидхэгдэхэдэ совхозойнь хүтэлбэрилэгшэд комсомолой организациин секретарь хүбүүндэ үхэршэн болохоор оролдосотой бэрхэ хоёр залуу хүбүү гү, али басагадые дурадхахыень даалгаа юм. Тиин комсорг хүбүүн һайнаар хүдэлжэ шадаха үетэнөө бэдэрхэ үедөө Мария Цыреновада тогтожо, һайса хөөрэлдэһэн байгаа. Мария залуушуулай ударидагшын хэлэһэниие зүбтэйдэ тооложо, тэрэ үедэ бригадир ябаһан үноэхил Галсан Тангаровичтайгаа зүбшэн хэлсээд, шэнэ гүүртэдэ ажаллахаяа ошоо һэн.

— Марингай үхэршэн болохоор шиидээд байхадань, ехэл гайхаа һэм. Номгон дару зантай, үлүү үгэгүй энэ басаган гунжадые ягаад тугаллуулжа шадахаб гэжэ маргад гээ һэм. Түрүүшынхеэ тугаллаһан үнеэд заабол дошхон байдаг ха юм. Угайдхадаа абаһан тугалнуудаа өөрөөл тэнжээдэг үе байгаа. Хэхэ ажалынь хүшэр хүндэ һэн. Тиимэл хадань хүнүүд энэ гүүртэдэ ерэжэ ажаллахые хүсэдэггүй байгаа, — гээд, үни пенсидэ гараһаншье һаа ,тэрэл тушаалдаа хүдэлмэрилжэ байһан Галсан Тангарович Хуриганов хөөрэнэ.

Нээрээшье, ажалынь хүшэр һэн. Үнинэй дүршэһэн хонишон эхэтэйгээ дахасалдаад ажаллаһандал бэшэ, бүхы ажалынь дадагдаагүй шэнгеэр үзэгдэжэ, хаанаһаань эхилжэ юу хэхэеэ ойлгодоггүй һэн. Удаань он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума дүршэжэ, дааһан хүдэлмэреэ һайнаар бүтээжэ үрдидэг болоһон юм.

IV.

АЖАЛДАНЬ бэрхэшээлнүүд гансашье тэрэ үедэ тохёолдоо бэшэ, мүн мүнөөшье ушардаг. Теэд Мария урданайхидаал адли гэнэдэхээ болинхой, үнеэдэйнгээ абари зангые тугаллахаһаань урид мэдэжэ абахые оролдодог юм. Долоон жэлэй туршада таһалгаряагүй үхэршэнөөр ажаллажа байһан Мария Цыренова мүнөө нилээд дүршэнхэй. Тиимэһээ һүүлэй жэлнүүдтэ ажалдаа горитой амжалта туйладаг байна. Жэшээлбэл, энэ нүхэрнай тугал абажа түлжүүлхэ юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбые 4 жэл 3 һарын туршада сүм дүүргэһэн байна. Харин тугалнуудай шэгнүүр нэмээхэ зорилгоёо энэ ябажа байгаа түгэсхэхы жэлдэ бэелүүлхээр хараална. Иигэжэ оролдосотойгоор ажаллажа, горитой амжалта туйладаг Мария Цыренова гансашье ажахы доторoo бэшэ, мүн аймаг соогоо суурханхай.

— Мүнөө дээрээ ажал яһала һайн, ябана. Байгша онойнгоо I кварталда даажа абаһан 40 үнеэнһээ 30 тугал абажа, түс бүринь шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 810 граммаар нэмээгээб. Энэ гансашье минии бэшэ, мүн манай аха нүхэдэй, бүхы гүүртымнай илалта мүн, —гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Үдэшэ оройхон боложо байха үеэр Мария ажалаа дүүргээд, түргэхэн сайлаад, хубсаһа хунараа һэлгээд, һунгагшадтаяа уулзахаяа совхозой түб һуурин тээшэ зорибо.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

КВАНТАЛИАНИ А. А.,
Зүүн-Сибириин түмэр-замай Улаан-Үдын отделениин начальник, Зүүн-Сибириин түмэр замай һунгуулиин Бабушкинска 98-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

БУЛДАЕВ С. Н.,
КПСС-эй Буряадай обкомой хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин болон худалдаа наймаанай таһагые даагша, Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Восточно 33-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ПОДДЕЛЬСКИЙ И. П.,
Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизатор-кукурузашан, Зэдын аймагай һунгуулиин Борьёогой 65-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

АНГАПОВ С. В.,
КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой хоёрдохи секретарь, Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Сосновско 45-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

АГИТПУНКТ СОО

РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдые, нютагай Соведүүдые һунгаха һунгуулиин 2-дохи участогай агитпункт «Восток» кинотеатрай ужам һаруул таһагуудай нэгэн соо түхеэрэгдэнхэй.

Эндэ ороходо үргэн томо столнууд дээгүүр газетэ, журналнууд болон һунгагшадта хэрэгтэй элдэб номууд олоор табяатай байдаг. Һунгалтын үдэртэ зорюулагдаһан уряанууд, лозунгнууд, плакадууд, диаграмманууд үлгэгдэнхэй.

Һунгагшад сүлөөтэй сагтаа эндэ ерэжэ амардаг, һунгалта тухай шэнэ номуудые ба бюллетеньнүүдые уншадаг. Илангаяа залуу һунгагшадта ехэ туһаламжа үгтэнэ. Агитаторнууд баталагдаһан графигай ёһоор дежурлана.

Ф. СТЕПАНОВ.

Партийна ажабайдал

ШҮҮМЖЭЛЭЛ ҺУРГААЛ БОЛОДОГ

Партийна организациин ажал ябуулга һайжаруулха, коммунистнуудай журам болон харюусалга шангадхаха, түрүү ябаха үүргыень дээшэлүүлхэ талаар шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэлгэ хадаа гүнзэгыгөөр нүлөөлхэ зэргэтэй байһаниинь мэдээжэ ааб даа. Гэбэшье шүүмжэлэлэй дэлгэрхэ эрхэ байдал тогтоохо, коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалта болон дурадхалнуудай үндэһөөр бодото хэмжээ абажа, дутуу дундануудые, алдуу эндүүнүүдые усадхаха гээшэ гол хэрэгынь боложо үгэхэ ёһотой гэжэ һанагдана.

Гэхэ зуура парти доторой хүдэлмэриин нэгэ шухала хубиин ямар байдалтай байһые элирхэйлхэ зорилгоор аймагайнгаа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин ажал ябуулгатай танилсаха ушар гараа һэн. Колхозой 130 гаран коммунистнууд партийна найман эхин организаци болон хубаардаг юм.

Эндэхи эхин организацинуудта, мүн колхозой бүхы коммунистнуудай хамтын суглаанууд КПСС-эй Уставаар тодорхойлогдоһон болзор соогоо боложо байдаг. Һайнаар бэлдэһэн суглаан эмхитэйгээр, коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар болодог. Шүүмжэлэлэй дэлгэрдэг байһые анхармаар. Жэшээнь, нёдондо хэдэн организацинуудта болоһон партийна суглаануud дээрэ коммунистнууд үгэ хэлэхэдээ, ажахымнай ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Ниитын адууһа малые элдэб үбшэн хамшагһаа һэргылхэ, зоотехническэ хэмжээ ябуулганууд, ариг сэбэр сахиха хэрэг гуримтайгаар эрхилэгдэнэгүй гэхэшэлэн ажаглалтануудые хэһэн байна. Иимэ ушарай болоходо, колхозой партком өөрынгөө заседанида ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд-коммунистнууд нүхэд Аюшеев, Шагдуров, Базарова, Будаев гэгшэдые урижа, тэдэнтэй хөөрэлдэһэн, хүдэлмэреэ һайжаруулха эрилтэ табиһан байна.

Энэ хэмжээ ябуулгын үрэ дүнгые эли тодоор харамаар байна. Колхозой хонин һүрэгэй гарзалха ушар эрид хороо. Тиигэжэ хонишод юһэдэхи табан жэлэй үнгэрһэн дүрбэн жэлэй даабарие амжалтатай дүүргэһэн гээшэ. Тиихэдэ коммунист А. Х. Раднаевай даадаг хониной 3-дахи фермын коллектив түл абаха, түлжүүлхэ табан жэлэйнгээ түсэб энэ жэлэй апрель һарын 1-дэ дүүргэһэн тухайгаа элидхээ. КПСС-эй обкомой гэшүүн, Ленинэй орденто ахалагша хонишон О. Э. Сангадиева хурьга түлжүүлхэ табан жэлэй түсэбтэ даабарие 689 толгойгоор үлүүлээд байна. Залуу коммунист В. Б. Гармаевай бригадын коллективэй амжалта бүри дээгүүр. Тэдэнэр мүнөө үедэ 929 хурьга табан жэлэйнгээ даабари дээрэ нэмэжэ абаад байна. Иимэ жэшээнүүдые олоор харуулжа боломоор.

Колхозой коммунистнуудай нэгэтэ болоһон хамтын суглаан дээрэ ажахын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ехэ шүүмжэлэлдэ ороһон бэлэй. Шофер болон трактористнарай журам һула, ажалайнь бүтээсэ бага, машина техникын заһабари хангалтагүйгөөр хэгдэнэ, гал аюулһаа зөөри зөөшэ, байра байдал сахин хамгаалха хэмжээн абтанагүй гэхэшэлэн дутуу дутуу дутанууд элирхэйлэгдээ һэн. Иимэ юумэнэй болоходо, автогаражые даагша Б. Х. Дармаев, главна инженер В. Д. Чимитцыренов, механик А. Г. Гармаев гэгшэдые парткомой заседани дээрэ тоосохыень дурадхаһан байгаа.

Коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлэл хуу зүб байжа, техникын түлөө харюусадаг ахамад мэргэжэлтэд партийна шанга зэмэдэ хүртэхэ баатай болоо һэн. Удаань тусхай хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан, бодото дээрээ бэелүүлэгдэһэншье байна. Хамтын зөөрие гал аюулһаа сахин хамгаалха хэрэг гуримшуулагдаа, гараж дотор түхэреэн сүүдхэ соо дежурладаг гурим тогтоогдоо. Энэ харюусалгатай участогые коммунист Г. Э. Лодоевто даалгаһан байгаа.

Хамтын суглаан дээрэ, парткомой гү, али партбюрогой заседани дээрэ коммунистнуудай хэһэн шүүмжэлхы ажаглалта, оруулһан һанамжа дурадхалнууд бүгэдэ бүридхэлдэ абтажа, дүүргэлтын хойноһоо шанга хиналта доро табигдана. Тиигээд тэдэнэй хэр хүсэндөө хүрэжэ байһан тушаа хирэ-хирэ болоод лэ мэдээсэжэ байдаг гурим эндэ тогтонижонхой. Тобшолон хэлэхэдэ, суглаан дээрэ болоһон хөөрэлдөөн хооһоор, ямаршье ула мүргүйгөөр хосорхо ушарта эсэс табигдаа гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

Ниитын эмхинүүдые колхозоймнай партком угаа һулаар хүтэлбэрилнэ. Тэрэнһээ боложо, ВЛКСМ-эй комитет, эхэнэрнүүдэй совет, нүхэрэй сүүд, арадай дружина гэхэшэлэн мүртэй юумэ бүтээхээ болишоо гэһэн ажаглалта коммунистнууд Д. Д. Порхоноев, Д. Ч. Ширеторов, Д. Д. Линхоев гэгшэд нэгэ суглаан дээрэ хэһэн байгаа. Тиихэтээ хамта партийна организациин ёһотой зэбсэгынь болохо ханын газетэ, радио-дамжуулга, нютагай зоной хамтын суглаан гэхэ мэтын хэрэгүүдтэ анхаралаа хандуулхаяа болишоһон баримтанууд элирхэйлэгдээ. Энэмнай парткомой хүдэлмэриин ехэ дутагдалынь болоно бшуу.

Иимэ шүүмжэлэлдэ орохсоо, колхозой парткомой гэшүүдэй бодолдо абтаагүйдөө арганьгүй болоо һаа даа. Тэрэл суглаанһаа хойшо яһала олон хэмжээн абтаа. Нүхэрэй сүүдэй түрүүлэгшээр коммунист Д. Д. Раднаев һунгагдаа һэн. Энэ сүүд ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна. Ажалай, ниитын журам эбдэһэн, ёһо гуримые сын аяг ааша гаргаһан, колхозой зөөридэ гар хүрэһэн буруу ябадалтан нүхэд сүүдэй үмэнэ зогсожо, «болёоб, заһархаб, хүлисыт» гэжэ байгаад үгээ үгэһэн болонхой. Эхэнэрнүүдэй совет ведшье баһал ниитын хэрэгтэ шударгыгаар оролсоно.

Коммунистнуудай, партийнабэшэ хүнүүдэй шүүмжэлэл, хэлэһэн һанамжанууд тушаа анхаралай ехэ табигдадаг, тэдэнэй үндэһөөр бодото хэмжээнэй абтадаг болоходо, ажалшадай эдэбхи хэшээл, хамтын хэрэгтэ үнэн лэдбэри хүтэлбэрилэгдэжэ баадалсаха сэдьхэл улам гүнзэгырдэг, үргэдэг гээшэ ха бшуу. Партийна гү, али колхозой хамтын суглаан болоходо, ажахыгаа улам һайжаруулха, ашаг үрэтэй болгохо, соёл культураяа хүгжөөхэ асуудалнуудта хүнүүд һанал бодолоо юрюулдаг болоно.

Имагтал шүүмжэлэлэй ажаглалта болон һанамжа дурадхалнуудай үндэһөөр саашадаа газар тариалан һайнаар эрхилхэ, жэл бүри тогтууритай баян үргэлжэ абадаг болохо хэмжээ ябуулганууд колхоздо хараалагдаа. Энэ асуудал партийна суглаанай үзэмжэдэ табигдаһан, үргэнөөр зүбшэгдэжэ байха юм.

Колхозой партком, партийна эхин организацинуудай һүүлэй үедэ ябуулһан хүдэлмэрие хараад, шүүмжэлэлдэ үзэхэдэ, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгэ дэлгэрүүлхэ, тэрэнэй үрэ һөөр бодото хэмжээнүүд абажа, эрид хубилалта түгээхэ гэжэ оролдолго гаргаһан байһаниинь тодорно. Энэ хубилалта хадаа колхозой үйлэдбэриин, ниитын ажабайдалда һайнаар нүлөөлжэ, жэ хэлэхэдэ, алдуутай юумэ огто үгы гээшэ.

Гэхэ зуура парти доторой хүдэлмэриин энэ шухала хэрэг эрхилэгдэжэ дутагдалнууд оройдоо үгы, хүү гэмэ болоо гэжэ хэлэхэ бэшэ. Партийна зарим эхин организацинуудта шүүмжэлэл һулаар болоно. Тиимэһээ колхознигуудай ажалай охин һула, үйлэдбэриин үрэ дүн хангалтагүй байдаг. Энэ дутагдал илангаяа профсоюзай, комсомолой организацинуудай, сомоной Совет ведэй хүдэлмэридэ ушарна. Иимэ дутагдалтай байһан колхозой партком мэдэжэ, саашадаа энээниие эсэстэ усадхаха хэмжээ абаха ёһотойһаниинь элитэ.

Б. ЛИНХОЕВ
КПСС-эй Баргажанай райкомой инструктор.

ЛУГОВОДУУД ОРОЛДОНО

Бэшүүрэй аймагай «Друж ба» колхозой луговодууд мүнөө үбһэ ногооной үндэр ургасын түлөө тулэе... Агроном К. Ф. Сафоновой ударидадаг 35 ... ридэһэн лугомелиоративна отряд түхэреэн жэл ... нэ. Колхозой 1200 гектар сабшалан мүнөө ... Хёлго мүрэнэй арал дээрэ зундаа хоёр фермын ... дэй бэлшэхэ 200 гектар газар мүнөө ундалуулна ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хёлгын арал уһалагшад механизаторнууд П. В. Посохов, А. М. Сафонов.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ЁҺОТОЙ АРАДАЙ ЗАСАГ

Союзна болон автономито республиканууддай Верховно Соведүүдые, ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдые һунгаха үдэр — 1975 оной июниин 15 дүтэлжэ байна. Манай бүхы ороной, бүхы арадай ажабайдалда һунгалта бүхэн тон шухала удха шанартай политическэ үйлэ хэрэг мүн болоно. Парти арад хоёрой эбдэршэгүй бата нэгэдэлтэй байһанай, социалис демократиин илан мандаһанай һайндэр бүхы совет хүнүүдэй сэдьхэл һаналаа сүлөөтэйгөөр элирхэйлһэнэй толотомо гэршэ болон, һунгалта бүхэн манай орондо үнгэрдэг юм. Бүгэдэ арадай һайндэр байхаһаа гадна, һунгалта бүхэн тон гүн гүнзэгы удха шанартай гүрэн түрын хэрэг болодог байна. Юундэб гэхэдэ, мүнөө июниин 15-да һунгагдаһан союзна болон автономито республиканууддай Верховно Соведүүд хадаа Верховно Соведүүдэй Президиумүүдые һунгаха, союзна болон автономито республиканууддай правительствонуудые — Министрнүүдэй Соведүүдые бүридүүлхэ, Верховно сүүдүүдые һунгаха, республиканууддай прокурорнуудые томилхо, мүн хизаарай, областной, округуудай, городуудай, районуудай, поселково, сельскэ Соведүүдэй засагай хүтэлбэрилхы зургаануудые, депутадуудай саг үргэлжын комиссинуудые бии болгохо бусад зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдые баталха юм.

Ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, тэдэнэй зургаануудай тодо һайнаар ажаллаһанһаа 9-дэхи табан жэлэй һүүлшын хахад жэлэй түсэб, уялгануудай дүүргэлтэ, 10-дахи 5 жэлэй үндэһэ һуури табиха хэрэг дулдыдаха байна бшуу. Энээниие хараадаа абажа, хүдэлмэришэн анги, хүдөөгэй ажалшад совет интеллигенци совет засагай дээдын зургаануудта эрхим хүбүүд, басагадаа — үйлэдбэриин түрүүшүүлые дэбжүүлээд, мүнөө боложо байгаа уулзалгын үедэ захяануудые үгэжэ байна.

Һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ Соведүүдэй хүдэлмэри шалгалта гарадаг хуулитай. Ажахы, соёл гэгээрэл хүтэлбэрилхэ талаар олгогдоһон эрхэеэ Соведүүд хэр зүбөөр бэелүүлнэб, һунгагшадай захяанууд хэр дүүргэгдэнэб гэжэ ажалшад хаража үзэнэ, ажаглалта дурадхалаа оруулна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай нютагай Соведүүд тушаа абаһан тогтоолнууд, депутадуудай гурим дүрим тухай хуули засагай зургаануудай хүдэлмэри шангадхаха, социалис демократиин гол ёһонуудай хүгжэхэ талада туһална, саашадаашье туһалхань дамжаггүй. Партиин XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые, СССР-эй Верховно Соведэй Сессиин баталһан хуулинуудые бэелүүлэн, нютагай Соведүүдэй ажахы болон соёл гэгээрэл хүгжөөхэ, хүн зоной байдал һайжаруулха талаар бэелүүлһэн хэмжээнүүд тухайда депутадууд һунгагшадтаа хөөрэжэ үгэнэ.

Буряадай республикын нютагай Соведүүд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ, ажахы болон культурын байгуулалтын асуудалнуудые тодоор шиидхэдэг болонхой. Энээндэ Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Соведэй хүдэлмэри үльгэр жэшээ боложо үгэнэ. Сомонойнгоо газар дээрэ ажахы болон соёл гэгээрэл хүгжөөхэ асуудал һайнаар шиидхэһэнэйнгээ түлөө тус сомоной Совет 1974 ондо Россин Федерациин сельскэ, поселково Соведүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг 10 мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар абаһан байна. Тус сомоной Соведэй депутадуудай 60 процентнь колхознигууд, хүдэлмэришэд юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой мал болон тариан ажал дээрэ хүдэлдэг депутадууд нүхэд Г. В. Минаев, Ц. Доржиева, М. Данзанов, Г. Пескова, Р. Чагдуров гэгшэд депутадуудай уялгые дүүргэлгэдэ үнэн шударгыгаар хандажа, үндэр заршамта ажалай үльгэр жэшээ харуулан ябадаг. Сомоной Соведэй депутадуудай саг үргэлжын комиссинууд һайнаар хүдэлжэ, сомоной гүйсэдкомой хүдэлмэридэ, һунгагшадай үгэһэн захяануудые бодотоор бэелүүлгэдэ ехэ туһа хүргэнэ. Депутат С. Д. Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой экономико хүгжөөхэ хэрэгтэ бодотоор туһална. Сабшалангай, таряалангай ургаса дээшэлүүлхэ, шэнэ газар ашаглаха, малай ашаг шэмэ ехэ болгохо талаар һүүлэй 2 жэл соо тус комисси ехэ хүдэлмэри эрхилээ, эдеэ хоолой зүйл ехээр абажа, гүрэндэ худалдаха түсэб, уялгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаа юм.

Хүдөөгэй ажалшадай байдал һуудал һайжаруулха, тосхон һууринуудаа болбосон түхэлтэй болгохо, байгаали хамгаалха талаар депутат Б. Т. Башкуевай ударидадаг комисси мүн лэ ехэ юумэ хээ. 1974 оной нюурта тус сомоной Соведэй дэбисхэр дээрэ 1746 дүрбэлжэн метр хэмжээтэй байрын гэр, спортивна комплекс, ясли, бани гэхэ мэтэнүүд баригдаа, 9 километр харгы заһагдаа, 1150 модон һуулгагдаа, 85 палисадник хэгдээ.

Соёлой байшан, библиотекэ, участково больница, магазинуудые һайнаар хүдэлгэхын тулада депутадууд ехэ анхаралаа табидаг юм. Залуушуулай «Ургы» гэжэ ансамбль байгуулагдаад, хонишод, малшадта ошожо, наада, концерт табидаг байна. Нютагай дунда һургуулиин, мэргэжэл олгодог училищиин багшанарые, врачнар болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые үзэл суртаалай хүдэлмэридэ хабаадуулжа, архидаха, [illegible]ган ааша [illegible]ргаха [illegible]тай тэмсэл шангаар [illegible]лагдадаг юм. Иимэ [illegible]наар, эдэбхитэйгээр хүдэлдэг сомоной Соведүүд [illegible]таг бүхэндэ олон. Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн сельскэ Совет, Яруунын аймагай Үдын сомоной Совет, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хонхолой, Хушуун-Үзүүрэй сельскэ Соведүүд болон бусад дурдажа болоно.

70 жэлэй саада [illegible]дой түрүүшын революци[illegible] гал дүлэн соогуур хүдэлмэришэн ангиин бии [illegible]һон Соведүүд мүнөө [illegible] орондо Совет гүрэнэй [illegible]литическэ үндэһэ һуури [illegible]лон бэхижэнхэй. Хүүл[illegible]наһа гүйсэһэн бүхы хүн [illegible]ноор һунгагдадаг ажал[illegible]дай депутадуудай Соведүүд ...

ДАРХАНОВ В. У., КПСС-эй Хоринн райкомой нэгэдэхи секретарь, Хоринн аймагай һунгуулиин Үдын 149-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

МЕДВЕДЕВ И. С., Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой директор, Улаан-Үдэ хотын һунгуулиин Мухинска 20-дохи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ХАБАЛОВ М. М., Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министр, Загарайн аймагай һунгуулиин Загарайн 73-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

ЗИНЧЕНКО И. П., Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ, Хяагтын аймагай һунгуулиин Тамирай 113-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат.

АРАДАЙ КАНДИДАДУУД

НҮХЭДТӨӨ ХҮНДЭТЭЙ ЮМ

ДУЛААНАЙ саг ерэжэ, дайдын шарай сэлмэбэ. Хагсуу һалхиң улирһаар холодоо. Саһа, мүльһэн хайлажа, ургасын умдан боложо, газарта шэнгээ. Юрэдөө, хүн малгүй бултал энэ сагые ехэтэ хүлеэгээ һэн даа. Тиин мүнөө мал зунайнгаа бэлшээридэ гаража, тамир хүшээ нэмээжэ, ашаг шэмээ дээшэлүүлжэ эхилээ.

Нарһатын совхозой Шулуун байрата үбэлжөөнэй фермэшье зуһаландаа гаранхай. Хори гаран модоной газарта оршодог Үдэ голой арал тохойнуудаар үнеэд үдэр һунигүй бэлшээгдэнэ. Зунай һарануудта малаа түргөөр таргалуулха, һү ехээр һааха гэһэн Яруунын совхозой малшадай үүсхэлые дэмжэн, Цэрэн-Дулма Гурожапова болон тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг һаалишан ханинарынь, фермын мал адуулагшад энэ зундаа үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һааха гэжэ шиидэнхэй. Фермын коллективэй зориһондоо хүрэхэнь сохом. Энээнһээ урдашье энэ коллектив аймагай түрүү фермэнүүдэй тоодо ябалсадаг, жэлһээ жэлдэ үндэр [illegible] туйладаг байгаа. Жэшээнь, 1973 [illegible] үнеэн бүриһөө 2063 килограмм, [illegible] эрһэн жэлдэ 2288 килограмм һүн [illegible]гдаа. Байгша ондошье тус фермын[illegible]нд хоёр мянгатан гэһэн нэрэ солоёо харюулха уялгатай байһанаа мэдүүлэнхэй. Фермын коллективтэ эбтэй эетэйгээр ажаллаха, нэгэн бултанайнгаа, булта нэгэнэйнгээ түлөө гэһэн һайхан заншал тогтонхой. Тиимэһээл һүүлэй арбаад жэлдэ эндэ нэгэшье һаалишан һэлгээгүй. Ямар нэгэн шалтагаанһаа ажалһаа гарахаар сэдьхэһэн хүниие мүнөөшье эндэ олохогүйт. Гансал Цэрэн-Дулма Цыремпиловна Намсараева саада жэлһээ амаралтада гараха һанаатай. Тэрэ гушаад жэл һаалишанаар хүдэлөө ха юм.

Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ мүрысөөн илангаяа эршэтэйгээр дэлгэрээ. 1973 ондо һү һаалгаар совхозой чемпион Х. Нимбуева Ц-Д. Гурожапова хоёрой хоорондо ажалай ехэ урилдаан болоо. Энээнэй эсэстэ үнеэн бүриһөө 2690 килограмм һү һааһан Гурожапова эрхимлэжэ, үнеэн бүриһөө һү һаалгые 2552 килограммда хүртэһэн Нимбуева хоёрдохи һуурида гараһан байна.

Зоримгой хүн олон ажал һэлгэжэ ябадаггүй, анхан эхилээшэ хэрэгэйнгээ тодхол дүршэлые оложо абаад, урагшаа дабшадаг. Цэрэн-Дулма Гурожапова эгээл тиимэ хүн. Долоодохи класс дүүргэһэнһээ хойшо «Улаан Туяа» колхоздо хэдэн жэл малшадта туһалагшаар хүдэлөөд, 1961 ондо һаалишан болоһон намтартай. Мүнөө тэрэ совхозой эгээл бэрхэ, баян дүршэлтэй һаалишадай нэгэн гэжэ суурхадагынь дэмы бэшэ. 1974 ондо тэрэ табан жэлэйнгээ түсэб дүүргээ һэн. Энэл жэлдээ «Республикын мал ажалай габьяата мастер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, тодорхойлхы жэлэй дүнгөөр «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаа. Мүнөөшье түрүү һаалишанай ажал хэрэгынь урагшатай.

Һаяхан Цэрэн-Дулма Жамбаловнагай ажабайдалда ехэ баясхаланта ушар болоо. Нарһатын совхозой хүдэлмэрилэгшэд тэрэниие һунгуулиин Нарһатын 69-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлээ. Ажабайдалай хүндэ хүшэр замые өөрынгөө хатуу зоригоор дабажа, ажалдаа габьяатай ябаһан түрүү нүхэртөө нютагайнь зон эды ехэ найдабари үзүүлээ гээшэ.

Д. ДУГАРОВ.

Эсэгэ оронойнгой солдадууд

САПУН-ХАДЫЕ АБАЛСАГША

«Манай дайшалхы нүхэр Александр Харитонович! 51-дэхи Армиин ветерануудай совет 1941—1945 онуудта болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ манай армиин дайшалхы добтолгонуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан Танда «Ветеран 51-А» гэһэн дурасхаалай тэмдэг барюулна.

Энэ тэмдэг Крым, Севастополиин түлөө, Сталинград шадар, Донбасс болон Прибалтикада манай Армиин тэмсэһэн дайшалхы алдарта замууд ба тэрэнэй сэрэгшэдэй баатаршалгата габьяа тухай Танда һануулжа байг лэ.

Гордовско, Девальцевска, Лисиченскиин, Мелитополиин, Сивашай, Симферополиин, Севастополиин, Перекопой, Паневешскэ, Митавска частьнууд болон соединенинүүдэй дайшалхы улаан тугууд хадаа 51-дэхи Армиин ветерануудай эрэлхэг зориг ба баатаршалгые хэтэ мүнхэдэнь алдаршуулан, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы заншалые нарин нангинаар сахин ябахыень совет залуу сэрэгшэдые уряалан байг лэ».

51-дэхи армиин ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ.
1975 оной февралиин 10.

Дурасхаалай тэмдэгэй үнэмшэлгэ соо дурдагдаһан замуудые харахада, 51-дэхи Армиин сэрэгшэдэй дайнай дүлэн соогуур дабшаһан, тэдэнэй дунда манай Буряад ороной баатар хүбүүн Александр Харитонович Хазагаевай тэмсэһэн замууд элирнэ.

Сталинград шадарай тулалдаан шангаржа байгаа 1942 оной октябриин 22-һоо добтолгодо миномедой наводчигоор оролсоод, 1973 оной март болотор тэмсээ. Мүхэшэгүй зоригтой, эрхим минометчик Александр Харитонович Сталинград шадарай тулалдаан соогуур КПСС-эй гэшүүндэ абтаа һэн.

Сажино гэжэ түмэр замай станциин дэргэдэ ехэ тулалдаан боложо, дайсадай хүреэлэлгэдэ ороһоноо мэдэрһэн сэрэгшэд ёһотой баатаршалга гаргажа, немецүүдэй добтолгые, хүреэлэлгые бута сохижо гараһан байна. Энэ тулалдаанай үедэ сержант А. Х. Хазагаев «Эхэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай тулалдаанда эрэлхэг зоригтойгоор наһа бараа» гэһэн мэдээсэл гэр бүлэдэнь эльгээгдэһые мэдээ. Теэд яалтайб? Гэр бүлэдөө дары бэшэг эльгээжэ, «үхөөд бодоһоноо» дуулгаха баатай болоо һэн.

Госпитальһоо гарамсаараа Севаш мүрэниие гаталалсажа, Крымэй түлөө, мүн Керчь, Симферополь болон Бахчисарайн түлөө болоһон шанга тулалдаанда хабаадалсаһанаа мүнөө тэрэ хөөрэнэ.

«...1944 оной май һарын 5-һаа Севастополь тээшэ добтолжо, Сапун-хадын түлөө болоһон шанга тулалдаанда оролсоо һэм. Фашистнар энэ хадада шанга бүхэлэлгэ түхеэрээд, һалажа үгөөгүй. Танкнууд, ябаган сэрэг, артиллери сухаришагүй үсэдөөр добтолжо, майн 7-до энэ хадые эзэмдээд, һүүлдэнь Малахов добуюниие абаа һэн.

Энэ тулалдаанда хүндөөр шархатаһан лейтенантые абаад гаража ябатараа, гэнтэ хоёр фашистнартай уулзажа, гар тулалдаанда илажа гараһан байгаа. Хойто үдэрынь фашистнарай амбразурые үгы хэлсэжэ, найман хүниие плендэ абалсаһанайнтаа түлөө командованиин зүгһөө шагналда хүртэһэн юм. Сержант Хазагаев Александр Харитоновичто Алдар солын III шатын орден барюулагдаа һэн. Энээнһээ гадна «Сапун-хадын, Севастополиин, Сталинградай түлөө тулалдаһан баатарнуудта» гэһэн Верховно Главнокомандалагшын гар табилгатай баярай бэшэг, бусадшье олон баярай бэшэгүүд бии.

Прибалтийска фронтдо 51-дэхи Армиингаа сэрэгшэдтэй оролсожо, Зарецай, Шауляй городуудые сүлөөлэлсөөд ябатараа шархатажа, госпитальдо ороо. Шархынгаа бага зэргэ бараг боломсоор дахинаа частьдаа бусажа, Кенигсберг хотодохи хэрэмүүдые абалсаһан юм. Эдэ тулалдаануудай үедэ дахинаа шархатажа, госпитальдо ороо. Тиигэжэ дайгаа даралсажа, нютагаа бусаһан намтартай.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай урда тээ дэлхэй дээрэхи эгээл амгалан мэргэжэлтэй ябаһан Александр Харитонович дайнай һүүлдэшье залуу үетэниие эрдэм номдо һургажа, ажабайдалай үргэн замда гаргадаг заһаараал.

Александр Харитонович мүнөө пенсидэ гаранхай.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, мүн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотанууд тэрэнэй намтарые шэмэглэнэ.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.
Захааминай аймаг.

бүгэдэ арадай социалис гүрэнэй эгээн демократическа шэнжые тобойсо харуулдаг гээшэ. Энэнь хаанаһаа харгданаб гэхэдэ, арад зоной аша туһада бүхы ажалаа зорюулна.

Соведүүд (дээрэһээ доошоо хүрэтэрөө) бүгэдэниитын тэгшэ, сэхэ һунгалтын үндэһөөр, нюусаар һунгагдадаг байна. Совет засаг түрын бодото арадай шэнжэнь үшөө хаана харагданаб гэхэдэ, һунгалтын үдэр, һунгагдаһан депутадуудай бүридэл тон тодоор харуулдаг юм. Хуулиин наһа гүйсэһэн бүхы хүнүүд һунгалтын үдэр коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэдэг байна. 1971 ондо һунгагдаһан Союзна республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадуудай 29,6 процентнь хүдэлмэришэд, 20,8 процентнь колхознигууд байгаа. Тиихэдэ 1973 ондо һунгагдаһан нютагай Соведүүдэй депутадуудай 39,3 процентнь хүдэлмэришэд, 28 процентнь колхознигууд байһан юм. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн 5 хүнэй дунда нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэн, комсомолой гэшүүн Л. Н. Глушкова, Зэдын суута хонишон Социалис Ажалай Герой Г-С. Г. Цыремпилова бии.

Гүрэнэй хэрэгүүдые ударидалгада залуушуул олоороо хабаадалсадаг байна. Тэдэнэр һунгахашье, һунгагдахашье эрхэтэй юм. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, нютагай Соведүүдэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэшэдэй дунда залуушуул олон. Жэшээнь, Улаан-Үдын авиационно заводой хүдэлмэришэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн Ханда Доржиева, мяханай комбинадай хүдэлмэришэн, комсомолой гэшүүн Людмила Арбугаева, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Забайкалец» совхозой һаалишан, ВЛКСМ-эй гэшүүн Анна Петрова болон бусад олон залуу хүбүүд, басагад Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдээ.

Тиин гэһээ буржуазна гүрэнүүдтэ тад ондоо байдал харанабди. Һунгагшадай олониинь һунгаха эрхэгүй. Жэшээнь, Америкын Холбоото Штадуудта нёдондо болоһон һунгалтада һунгагшадай 47 процентнь һунгахаяа ерэһэн байгаа. Һунгаха эрхэтэй 70—80 миллион хүн һунгалтаһаа хулжаһан байна. Америкын монополинуудай аша туһа харадаг демократическа гү, али республиканска партинуудай алинайньшье түлөөлэгшэд хүн зоной ажабайдал һайн болгохогүй хадань һунгагшад һунгалтада иимэээр хандана бшуу. США-гай конгрессэй 535 гэшүүдэй 184-ниинь хэтэрхэй баяшуул, 57-ниинь газар эдлэдэг эзэд-баяшуул юм. Хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэдые эдэнэй дунда олохогүйт. Тиимэ хадаа эдэнэрэй хэнэй тала бариха, аша туһа хараха байһаниинь ойлгосотой.

Республикын, нютагай Соведүүдэй ээлжээтэ һунгалтада Буряад ороной ажалшад политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр бэлдэжэ байна. Юһэдэхи табан жэлэй 4 һарын түсэб амжалтатайгаар дүүрэв. Манай республикын хүдэлмэришэд, колхознигууд, алба хаагшад, эрдэм наукын, соёл гэгээрэлэй ажал ябуулагшад 9-дэхи табан жэлэй түсэбые бүхы дээрэнь дүүргэхын тулада шармайн тэмсэнэ. Жэл бүри олон шэнэ предприятинууд, һургуулинууд, соёлой ордонууд, больница, поликлиникэ, байрын олон гэрнүүд ашаглалгада оруулагдана. Хүн зоной ажабайдал улам һайжарна, эрдэм, соёл дээшэлнэ.

Болохоёо байгаа һунгалтые, КПСС-эй XXV съездые манай республикын ажалшад ажалай ехэ бэлэгүүдээр угтахын түлөө тэмсэнэ.

С. БАДМАЕВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ПРАГА

ОЛОНИИТЫН ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

ТАСС

Аха дүү социалис оронуудай энэ эмхиин эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 20 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй олониитын түлөөлэгшэдэй уулзалга хоёр үдэрэй турша соо эндэ болоно дүүрэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, «Известия» газетын ахамад редактор Л. Н. Толкунов түрүүтэй Совет делегаци, мүн Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, СРР-эй, Чехословакиин делегацинууд энэ хуралдаанда хабаадаһан байгаа.

Уулзалгада хабаадагшад хамтын коммюнике абаба.

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй президент Г. Гусак уулзалгада хабаадагшадтай хөөрэлдөө. Энэ уулзалга шухала удха шанартай байна гэжэ тэрэ тэмдэглэхэ зуураа, КПСС-эй XXIV съездын ёһо гуримуудынь тодорхойлһон эб найрамдалта, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной политикые Чехословаки саашадаашье дэмжэжэ, социалис оронуудай нэгэдэл бэхижүүлгэдэ туһа хүргэхэ. СЭВ-тэ хабаатай оронуудай экономическа харилсаае гүнзэгырүүлхэ гээд этигэн найдажа байһанаа мэдүүлбэ.

ХАНОЙ

ДРВ-гэй НАЦИОНАЛЬНА СУГЛААНАЙ СЕССИ

ТАСС

ДРВ-гэй шэнэ бүридэлэй Национальна суглаанай нэгэдэхи сесси баярай оршон байдалда эндэ хүдэлмэрөө эхилбэ.

ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй түрүүлэгшэ Чыонг Тинь депутадуудта хандан, оролто үгэ хэлэхэдээ, национальна бээ дааһан байдалайнгаа түлөө дайлалдахадань вьетнам арадта туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлһэнэйнь түлөө аха дүү социалис оронуудай арадуудта, правительствануудта, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэндэ үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргөө.

ДРВ-гэй премьер-министр Фам Ван Донг сесси дээрэ элидхэл хэхэдээ, вьетнам арадай илалтые, ороной урда хубиие бүрин сүлөөлһэн ушарые үндэрөөр сэгнэһэн байна. Марксистско-ленинскэ һургаалаар зэбсэгжэгдэһэн Вьетнамай Ажалшадай партиин хүтэлбэри доро үнгэрһэн 30 жэл соо вьетнам арад эдэ бүхы илалтануудые туйлаа гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

Эб найрамдалта, ниитэ нэгэн, бээ дааһан байдалтай, демократическа ба һалбаран хүгжэһэн Вьетнамые байгуулха гэһэн Хо Ши Минэй һургаал заабариие Вьетнамай 45 миллион зон бэелүүлхээр эрид шиидэнхэй гэжэ Фам Ван Донг мэдүүлээ.

Парижай хэлсээндэ гар табигдаһанай һүүлээр ДРВ-гэй экономико һэргээн хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан амжалтанууд тухайда ДРВ-гэй премьер-министр саашадаа тогтожо хэлэбэ. Революциин шэнэ шатада олоной урда табигдаһан зорилгонууд тухай хэлэхэдээ, Хойто Вьетнамда социализм байгуулхадаа, ороной хоёр хубиин эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хараада абаха шухала гэжэ Фам Ван Донг тэмдэглэһэн байна.

САЙГОН

Шэнэ зургаануудай ажал ябуулга

ТАСС

Урда Вьетнамай Республикын һаяхан сүлөөлэгдэһэн хотонуудта, провинцинуудта эмхидхэгдэһэн засагай шэнэ зургаануудай ажал ябуулга улам үргэн дэлисэтэй боложо байна. Арадай-революционно комитедүүд үргэн ниитэ хүн зоной, ниитын эмхинүүдэй дэмжэлгэ доро экономико, соёл культура ба ниитын байдал хүтэлбэрилгые хиналтадаа абана.

Гушан үдэр соо шэнэ засаг захиргаанай хэһэн ажал ябуулгын дүнгүүдтэ зорюулжа, Сүлөөлэлгэ гэдэг хэблэлэй агентство шэнжэлэлнүүдые толилоо. Хаа хаанагүй, провинцинуудһаа эхилээд, общинанууд хүрэтэр революционно засаг захиргаан хүгжэн бэхижээ гээд шэнжэлэлнүүд соо тэмдэглэгдэнэ. Арад зоной байдал һайжаруулха зорилготой шэнэ захиргаан байгуулагдаа.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын шиидхэбэреэр Сайгон — Лонгкхань хотонуудай хоорондохи түмэр замай 200 километрэй участогые һэргээжэ эхилбэ. Урда Вьетнамай экономикодо энэ харгы айхабтар ехэ удха шанартай: тэрэ ороной урда хубиин гол хотые барайгар тарижа ургуулдаг районуудтай холбоно бшуу. 200 мянга гаран хүн һэргээлгын хүдэлмэридэ хабаадана.

Урда Вьетнамые сүлөөлхэ Национальна фронтын ЦК-гай Президиумэй уряагаар ороной урда талын һаяхан сүлөөлэгдэһэн хотонуудта, районуудта һалбари һалбариин профсоюзууд эмхидхэгдэн бии болгогдожо байна. Профсоюзай эмхинүүд хүн зоной байдал һайжаруулхын түлөө хүдэлөөе толгойлно.

МЕХИКЭ

ПОРТУГАЛИИН ЕРЭЭДҮЙ—СОЦИАЛИЗМ

ТАСС

Португалиин үргэн ниитэ хүдэлмэришэд, таряашад коммунис суртал бодолдо, капитализмын дарлалта мүлжэлгые усадхан зайсуулжа, социальна адли тэгшэ эрхэ хүн бүхэндэ олгоһон общество байгуулха арга боломжодо этигэнэ, найдана гээд Португалиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Алваро Куньял Мексикын телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Португалиин Коммунис парти орон дотороо ехэ нэрэ хүндэтэй юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Португалиин Коммунис ба социалис партинуудай хоорондохи арсалдаануудай ушар шалтагаанууд тухайда тогтожо хэлэхэдээ, монополинуудые, латифундинуудые үгы хэхэ, Португалида социалис экономико ба дарлагшад мүлжэгшэдгүй общество байгуулха шухала гээд Компарти тоолоно. Англиин гү, али Баруун Германиин түхэл шэнжэтэй буржуазна демократи орон дотороо тогтоохые социалистнууд хараална гэжэ А. Куньял хэлэбэ. Иимэ байдалда монополинууд хүгжэжэ, хүн хүнөө дарлан мүлжэхэ байна.

Португали социально-экономическа хубилалтануудай замаа һаял эхилэнхэй гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. Мүнөө үедэ тэрэ демократическа революци, социализм тээшэ замда түрүүшынгээ алхамуудые хэжэ байна. Аграрна реформо бүхы зорилгонуудые бүрин үшөөл шиидхээгүй байһаар. Хэдэ хэдэн предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ оруулалга экономикодо социалис сектор байгуулаагүй. Революционно хүгжэлтэ дэбжэлтые буруушаадаг хархис хүсэнүүд орон дотор бии гэжэ А. Куньял тэмдэглээ. Гэбэшье эдэнэй харата ябуулганууд буруу һүргэгдэнэ. Орон доторхи хүгжэлтэ дэбжэлтые эдэнэр тэхэрюулжэ шадахагүй. Португалиин арад зон революционно хубилалтануудые дэмжэнэ. Революци илажа, оромнай социалис байгуулалтын замда заабол гараха юм гээд ПКП найдана. Португалиин ерээдүй хадаа социализм байдал болоно гээд ПКП-гэй Генеральна секретарь түгэсхэлдөө мэдүүлээ.

ЛИССАБОН

Президентын уряа

ТАСС

Республикын президент Кошта Гомеш эндэ нээгдэһэн Учредительнэ суглаанай депутадуудта хандан үгэ хэлэхэдээ, Португалидахи революционно хүгжэлтые саашадань үргэдхэлгэдэ түүхэтэ удха шанартай документ — ороной шэнэ Конституци бэлдэхэ уряатайгаар хандаа.

Шэнэ конституци Португалиин арад зониие урагшань дабшуулха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ. Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй ба политическэ партинуудай хоорондо байгша оной апрель һарада гар табигдаһан хэлсээнэй гол дүримүүд энээнэй үндэһэ һуурида табигдаха зэргэтэй.

Манай революци олон партитай социализм тээшэ дабшан хүгжэхэ, арад зоной аюулгүй байдал ба эб найрамдал хангаха, демократическа амжалтануудые бэхижүүлхэ ёһотой гээд Кошта Гомеш хэлээ.

БУЭНОС-АЙРЕС

Адли тэгшэ һанал бодолтой

ТАСС

Хунтын ба маоис хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондохи харилсаанай һайжарһаар сэдьхэлээ хананги байһан тухайдаа Чилиин хархис захиргаанай удамарша генерал Пиночет мэдүүлбэ. Минии правительство коммунизмда зүрюу харша юм. Теэд КНР-тэй һайн харилсаа холбоо тогтооходомнай энэ ушар тойбо татахагүй байна гэжэ тэрэ Сантьягада хэблэгдэн гарадаг «Меркурио» газетын корреспондент-тэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

Чилидэ болоһон фашис урбалтын һүүлээр Пекин Арадай нэгэдэлэй правительствын элшэн сайдые Хитадһаа үлдэн гаргаад, Сантьягада дипломатическа түлөөлэгэтэ эмхиеэ үлөөһэн байна. Гэхэ зуура, тэрэ Пиночедэй хархис захиргаанда туһа хүргэнэ.

Чилиин мүнөөнэй удамаршадай политикые маоистнууд һайн ойлгоно гэжэ Пиночет онсолон тэмдэглэбэ. Манай доктриные Пекиндэ хазагайруулнагүй гэжэ тэрэ сэдьхэлээ хананганяар хэлээ.

ВАШИНГТОН

Э. КЕННЕДИИН ҮГЭ

ТАСС

Сенатор Э. Кеннеди США-гай конгрессэй дээдэ палатада үгэ хэлэхэдээ, США-гай стратегическэ хүсэнүүдые үргэдхэхэ гэһэн пентагоной эрмэлзэлгэнүүд Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай хоорондо гар табигдаад, бэелүүлэгдэжэ байһан хэлсээнүүдтэ зүрюу харша байна гэжэ тэмдэглээ. Владивостогто гар табигдаһан, совет-американ хэлсээнүүд стратегическэ добтолхы зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээлгээ үргэлжэлүүлхэ гэһэн пентагоной дурадхалнуудай үндэһэ баримтагүй байһые элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ сенатор хэлэбэ.

Сэрэгэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдые худалдаха тухай хуулиин проектдэ бүлэг сенаторнуудтай хамта һаяар заһабари оруулха хараа бодолтой байһан тухайдаа Э. Кеннеди мэдээсээ.

НЬЮ-ЙОРК

ШУХАЛА ХУРАЛДААН

ТАСС

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци зарлахые дэлхэйн олонхи гүрэнүүд дурадхана. Энэ шухала удха шанартай хуралдаан уласхоорондын шахардуу байдал һуларуулгада ехэ туһа хүргэхэ, бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ хуряаха хэрэгые түргэдхэхэ байна гэжэ эдэнэр тоолоно. ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIX сессиин шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр, ООН-ой Генеральна секретарьта правительствануудай эльгээһэн харюунууд энээниие гэршэлнэ. Мүнөө үедэ иимэ конференци зарлахада таарамжатай байдал тогтоод байна гэжэ эдээн соо тэмдэглэгдэнэ.

Бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай совет үүсхэлые Болгари, Венгри, ГДР, Монгол ба бусад социалис оронууд батаар дэмжэһэн байна.

Конференциин үедэ зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха тухай бүхы асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Энээнэй үндэһөөр баталагдан абтаһан хэлсээнүүдэй уласхоорондын шахардуу байдал тэхэришэгүйгөөр һуларуулха байһаниинь дамжаггүй гээд ГДР-эй правительствын бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Инди, Иран, Ирак, Египет, Мексикэ, Пакистан, Кени ба хүгжэжэ байгаа бусад оронууд совет дурадхалые үндэрөөр сэгнэбэ.

Капиталис оронуудай дундаһаа Англи, Франци, ФРГ, Япон, Дани, Норвеги, Итали болон бусад гүрэнүүд бүхэдэлхэйн энэ конференци зарлаха шухала гэжэ мэдүүлээ.

Бүхэдэлхэйн конференциие дары түргэөр зарлахын түлөө дэлхэйн олон гүрэнүүд һанамжаяа мэдүүлхэ зуураа, энэ талаар шухала хэмжээнүүдые абахыень ООН-иие уряална. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференциие һаяар зарлаха тухай ООН-ой Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ XXX сесси дээрээ шиидхэхы алхам абаха гээд этигэн найдажа байһанаа Финлянди бэшэг соогоо мэдүүлнэ.

Гэхэ зуура, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха бүхэдэлхэйн конференци тушаа һанал бодолоо, дурадхалнуудаа мэдээсэхэ гэһэн ООН-ой Генеральна секретариин уряае ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдтэй хоёр ехэ ороной — США, Хитад — мүнөө болотор анхаралдаа абаагүй байһаниинь гайхалтай.

ТОЛИ

ТАНИИЕ ОПЕРЕТТЭ УРИНА

Опереттэ! Энээхэн ганса үгөөр олон юумэ тухай хэлэнэбди. Оройдоошье хуушархагүй жанр. Хүгшэн, залуушье, хүхиюн, уруу дуруушье хүн байг — опереттэдэ орохол дуратай ха юм. Шог зугаагай, хүхиюн хүгжэмэй, хонгёо энеэдэнэй зэдэлhэн театртa хүнүүд олоороо ерэдэг.

«Хуушанай нүхэр haял танилсаhан шэнэ нүхэрhөө дээрэ юм» гэhэн арадай сэсэн үгэ бии. Бидэнэр мүнөө Улаан-Үдэ хотодо ерээд байхадаа, театртa дуратай городой хүн зондо зүжэгүүдээ харуулха тон ехэ харюусалгаяа мэдэрээ hэмди. Манай театрые Улаан-Үдын харагшад яhала hайн мэдэхэ. Тиимэл hэн хойнонь хуушан нүхэдтэеэ уулзаhан мэтээр, хүндэтэ харагшад, таанад тухайгаа hанана гээшэбди. Тиибэшье хэлэхэ үгэ бидэндэ бии: энээнэй урда тээ Улаан-Үдэдэ айлшалжа бусаhанаймнай hүүлээр хэдэн жэл үнгэрөө. Тэрэ хугасаа соо манай артистнууд, режиссернууд, дирижернууд, балетмейстернүүд, уран зураашадаймнай шадабари нилээд ургаа гэжэ hанагдана.

Июниин 6-най үдэшэ Буряадай гүрэнэй Ленинэй ордента оперо болон баледэй театрай сценэ дээрэ «Жаннын үйлсын дүрбэн хүн» гэhэн зүжэг табижа, Улаан-Үдэдэхи гастролёо бидэнэр эхилбэбди. Энэ зүжэгнай совет арадай агуу Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдана. Совет репертуарые сценэ дээрэ батадхан табихын, мүнөө үеын хүнэй образые үнэншэмэ тодоор харуулхын түлөө манай Эрхүүгэй хүгжэмтэ комедиин театр тэмсэдэг, тэмсэнэшье, Мүнөө бидэнэр Улаан-Үдэ хотодо айлшалжа ерэхэдээ, В. Соловьев-Седойн «Арбан найман наhан», В. Мураделиин «Москва—Париж — Москва», А. Голланд, В. Сенисаллын «Эхэнэрэй наhан» гэжэ хүгжэмтэ зүжэгүүдые репертуартаа оруулаабди. Мүнөө үеын хүнүүд, хүнгэн бэшэ хуби заяатай, инаг дуранда, өөртөө, нүхэдтөө үнэн сэхээр этигэhэн, урагшаа hанаатай хүнүүд тухай эдэ зүжэгүүд хөөрэнэ...

А. С. Пушкинай гайхамшагта зохёол «Таряашан дангина эхэнэргэй». И. Ковнерой «Акулина» гэhэн зүжэг соо уулзахат. Тиихэдэ румын авторнууд Ф. Комишел, И. Константинеску гэгшэдэй зохёоhон «Кин» гэжэ зүжэг харахадаа, «Лондоной наран» гэгдэhэн агуу ехэ актер Эдмонд Кин тухай гайхамшаг хөөрөө шагнахат. Тэрэнэй хүшэр хүндэ зам, этигэл, инаг дуран, актерой гайтайхан хүдэлмэри тухай мэдэжэ абахат.

Классигуудай зүжэгүүдые бидэнэр табихамнай. Жэшээлхэдэ, И. Кальманай «Циркын принцесса», «Баядера», «Сильва», «Последний Чардаш», Ф. Эрве гэгшын «Мадемуазель Нитуш», Ф. Легарай «Граф Люксембург» гэhэн зүжэгүүд манай репертуарта ороно.

Энээнэй урда тээ ямаршье театрай сценэ дээрэ табигдаагүй зүжэгүүдые бидэ харуулхамнай. Эрхүү хотынгоо хүн зондо Е. Птичкинэй «Томо шүүбэри» гэhэн хүгжэмтэ комеди харуулаа hэмди. Тэрэниимнай Улаан-Үдэ хотын харагшад мүнөө үзэхэнь. Июниин 28-да И. Штраусай «Поэдэй шпага» гэhэн опереттын премьерэ болохонь. Энэ зүжэг хадаа агуу ехэ композиторай түрэhөөр 150 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Манай нютагай хүнүүд—композитор. РСФСР-эй габьяата артист А. С. Кулешов поэт М. Д. Сергеев хоёрой бэшэhэн «Улаахан малгай—74» гэhэн зүжэгые багашуулда харуулхамнай.

Улаан-Үдэ хотын харагшад манай артистнуудай уран шадабарие сэгнэжэ үзэг лэ. РСФСР-эй арадай артист Н. М. Загурский, РСФСР-эй болон Коми АССР-эй габьяата артист В. М. Плясковская, артистнууд Е. К. Волошина, А. С. Комарова, М. А. Кувшинова, М. Н. Шнейдерман, Е. С. Васильев, В. И. Брагин гэгшэд «хуушанай гвардиин» түлөөлэгшэд болоно.

Хуушанайтнай танилнууд бии: РСФСР-эй габьяата артистнууд В. Жибинов, Н. Хохолков, артистнууд Л. Любименко, Н. Унд, Н. Таланова, Л. Сафонова.

Залуу артистнууд К. Аркадьев, Б. Артеменко, Н. Горбунова, Н. Васильева, Ер. Васильев, Г. Данилин, В. Ермошкина, Г. Астрашабов, В. Толстикова болон бусадай шадабарие, хүндэтэ нүхэд, хаража, өөhэдын сэгнэлтэ үгөөрэйт.

Манай хоор, балет, оркестр ерэнхэй. Театраймнай главна дирижер Э. С. Тобиаш, дирижер И. А. Юзефович гэгшэдэй оркестрые хүтэлхые харахат.

Зай, ингээд бидэнэр таанадые зүжэгүүдтээ уринабди. Орожо хайрлагты!

Я. СОНИН,
Эрхүүгэй хүгжэмтэ комедиин театрай режиссер.

ЗАЛУУГАЙ УЛЬҺАТАЙГААР

АЯЛГА

Бууралтаhан толгойтой, урин зөөлэн харасатай хүн үглөө бүри Улаан-Үдын Ленинэй гудамжаар гэшхэлhээр, гүрэнэй Буряадай филармони тээшэ шэглэхэ юм. Яаралгүйхэн таhалгадаа орожо, ханадань үлгөөтэй байhан гү, али елэгэр гоё шкаф соо хадагалаатай зүйлнүүдые ээлүүдгүй хаража, бодолгото болодог. Бодолгото болонгүй яахаб даа. Дурасхаалай зүйлнүүд өөрын намтартай юм. Гансашье нэгэ хүнэй хэhэн ажалые, тэрэнэй алдар габьяае харуулна бэшэ, харин бүхы коллективhээ hабагшатай бшуу.

Теэд энэмнай хэн бэ? Зохёохы ажалтан гэхэ гү, али искусствада дуратайшуул тэрэниие hайн таниха. РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, гүрэнэй Буряадай филармониин директор Лев Николаевич Кузмерж өөрөө ябана ха юм.

Үнөөхи елэгэр шкаф соонь Хүндэлэлэй грамотанууд, газетэдэ гараhан статьянууд, шэнжэлэл болон бэшэгүүд наринаар хадагалаатай байдаг. Эдэнь миил сагаан саарhан бэшэ, харин филармониин хүгжэлтые харуулhан, тэрэнэй ажал хэрэгые hайшаahан бодото гэршэ мүн. Саарhан бүхэндэнь филармониин артистнарай зохёохы ажал, тэдэнэй түхэл шарай тобойсо харагдана. Харагшадай юрөөл үгэhөө дэмбэрэлтэй юумэн үгы гэжэ хэлсэдэг. Ушар иимэhээ Лев Николаевич бодолгото болонхой, Буряадай филармониин хайшан гэжэ байгуулагдаhые, хэр зэргэ хүгжэhые ухаандаа hэргээн hанаа ёhотой.

Буряадай филармони дүшэн жэлэй хугасаада искусствада дуратайшуулай түб боложо шадаа. Классическа хүгжэмэй,ород ба совет композиторнуудай хүгжэмтэ зохёолнуудые олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар ехэ юумэ хээ. Зүгөөр зохёохы ажалтаниие нэгэ доро суглуулжа, ажал хэрэгыень зүбөөр, тиигэхэ мүртөө урагшатайгаар эмхидхэхэ гээшэ нэн түрүүн хүтэлбэрилэгшэhөө дүлдыдана. Тиихэдэ Лев Николаевич яагаашье hаа нэгэ аргыень олочхой, артистнараа хэды бүлэг болгожо хубаагаад, республика болон орон соогуураа гастрольдо үдэшэhэн байха.

Тэрэ үглөө Лев Николаевич гуша гаран жэлэй саана болоhон үйлэ хэрэгүүдые дурсан hанаха юм.

1943 оной hүүл багта ахалагша лейтенант Лев Кузмерж Забайкальска сэрэгэй округой дуу хатарай ансамблиин хүтэлбэрилэгшөөр табигдаба. Тэрэ үедэ Лев Николаевич театрай ажал hайн мэдэхэ байгаа. Буряадай филармониин анха түрүүшын директор байhан юм. Манай филармони 1938 оной март hарада эмхидхэгдээ бэлэй. Буряадай искусствын нэгэдэхи декадада хабаадалсажа, үндэhэн искусствын нилээд урагшатайгаар хүгжэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулhандаа омогорходог.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ hайн дураараа сэрэгтэ ошожо, офицернүүдэй байшангай уран hайханай бүлгэмэй ажалые ударидажа ябаа. Тиигэжэ Забайкальска сэрэгэй округой дуу хатарай ансамбльда хүдэлжэ захалhан байна. Округой бүхы газарнуудта ябажа, гоё hайхан хоолойтой дуушадые, хатаршадые, хүгжэмшэдые суглуулhан юм. Дуунай, хатарай бүлэг эмхидхээ, өөрын оркестртэй болобо.

— Дуу хатараараа сэрэгшэдые урмашуулан баясуулха, Эхэ орондоо хэлбэришэгүй халуун дуратайгаар хүмүүжүүлхэ зорилготойгоор хүдэлдэг байгаабди. Ехэнхидэ дайнай үеын дуунуудые гүйсэдхэжэ, Совет ороной эгэршэгүй хүсэтэйе, ямаршье муухай этэгээд дайсаниие бута зада сохихо шадалтайе тайлбарилан ойлгуулхые оролдообди, — гэжэ Лев Николаевич мүнөө хэлэнэ. — Манай ансамбльда зорюулжа дуунуудые бэшэдэг hэн. Тиигэжэ композитор Серафим Туликов «Забайкальская» гэжэ дуу бэлэглээ бэлэй. Энэ дууень сэрэгшэд ехэл омог дорюунаар дууладаг байгаа.

Совет дуунуудые арад зоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар тус ансамбль ехэ юумэ хээ. Ансамблиин начальник Л. Н. Кузмерж, уран hайханайнь хүтэлбэрилэгшэ О. И. Козловский гэгшэд репертуараа тон зүбөөр гэхэ гү, али тэрэ үеын байдалда түгэс харюусамаар зохёохые оролдоо. Зүжэг наадыень элитэ полководецууд Малиновский, Мерецков, Чойбалсан гэгшэд харахан, hайшааhан юм.

1944 оной зун тус ансамбль Улаан-Баатарта болоhон нааданда хабаадалсаhан намтартай. Богони сагай туршада монгол хэлэн дээрэ дуу сээжэлдэжэ, композитор Гончиксумлаа гэгшын «Чойбалсан тухай дууе» ирагуу гоёор хангиюрдаhан шуу. Ансамблиин хатаршад монгол арадай хатар гүйсэдхэжэ, хүн зониие баясуулhан байха. Тиихэдэ оркестр монгол арадай аялгаар О. И. Козловскиин найруулhан попурри зэдэлүүлжэ, хүнүүдэй сэдьхэлдэ ургы сэсэг бадаруулаа бэлэй.

1945 оной намар, империалис Япондой дайлалдаха үедэ, Забайкальска сэрэгэй округой дуу хатарай ансамбль бүришье зоригтойгоор хүдэлhэн байна. Саг үргэлжэ дайшалхы түрүү зэргэдэ ошожо, галта hомоной эшхэрээн соогуур зүжэг наада табигша hэн.

— Тиихэ үедэ, — гэжэ Лев Николаевич хэлэнэ, — бидэ сэрэгшэдhээ гээгдэхэ дурагүй байгаабди. Дуу хатараараа тэдэниие баясуулжа, урма зориг бадаруулжа ябаабди.

Ансамблиин олонхи хүнүүд дайшалхы орден ба медальнуудаар шагнагдаhан юм. Тиихэдэ Лев Николаевич Кузмержын сээжые Улаан Тугай орден, мүн дайшалхы найман медаль шэмэглэн гоёоно.

Дайнай hүүлээр нүхэр Кузмерж түрэл филармонидоо бусажа, тэрэнэй орёо хүшэр, имагтал зохёохы шанар шэнжэтэй ажал хэрэгые мүнөө болотор холоодожо ябана.

Илалтын 30 жэлэй алдарта ойе тэмдэглэхын урда Буряадай филармониин бүлэг артистнар Л. Кузмержын хүтэлбэри доро Ленинэй ордента Забайкальска сэрэгэй округто гастрольдо ошоhон байна. Концертынь программада совет дуунууд, баруунай болон ородой классическа хүгжэмтэ зохёолнууд, мүн СССР-эй арадай хатарнууд ороhон юм. Гадна буряад арадай гүйсэд мэргэжэhэн искусстваhаа зүйлнүүд, аман зохёолhоо хэhэгүүд гүйсэдхэгдэжэ, сэрэгшэдые ехэтэ баясуулаа. Округой политическа управлени манай артистнарай наадые үндэрөөр сэгнэжэ, баяр баясхалан хүргэhэн юм.

— Баярлахааршье, уярхааршье байгаа, — гэжэ Лев Николаевич хөөрэнэ. — Дайшалхы залуу наhанайнгаа газараар ябаа хаямбиб. Дайнай үедэ сугтаа хүдэлhэн нүхэдтэйгөө уулзажа, тэрэ холын сагые дурсан hанаабди.

Тон юрын, наhатайшье, залуушье хүнүүдтэй тэгшэ адляар хөөрэлдэжэ, искусствын хүмүүжүүлхы үүргые ойлгуулжа байхыень харахада, атаархахааршье, омогорхохооршье. Энэмнай Лев Николаевич Кузмерж болоно.

О. КУНИЦЫН,
хүгжэм шэнжэлэгшэ.

РЕПОРТАЖ

УРАН ОЁДОЛОЙ БАЙШАНДА

Улаан-Үдын уран оёдолой байшан (Дом моделей) шэнэ түхэлэй хубсаhа оёлгые үйлэдбэридэ бэлэдхэдэг, республикын уран оёдолшодой түб газар болоно. Орон дотороо, гадаадын оронуудташье гараhан шэнэ, зохид маягтай хубсаhануудые дурялгын, өөрын национальна түхэл оруулалсан гоёжо, уралан оёлгодо эсхэмжэ түhөөлгэ эндэ зохёогдон баталагдана. Республикын оёдолой предприятинуудай ахамад мэргэжэлтэдтэ заабари, туhаламжа үзүүлдэг байна. Эрхим мэргэжэлтэй уран гартай оёдолшод эндэ олон.

Урашуулай байшангай мэргэжэлтэд hаянай тон сүлөөгүй, ехэ ажалтай байба. Юуб гэбэл, манай республикын хүршэ — Монголой Арадай Республикын оёдолшод эндэ ерээ. Тэдэнэр дүрбэн hарын туршада манай уран гартанай дүй дүршэлдэ hуралсаба. Ханинарай hуралсалые уран оёдолой байшангай заабарилагша Любовь Михайловна Найкова технолог Дина Владимировна Ганькина хоёр хүтэлбэрилнэ.

Тус байшангай ахамад инженер Лариса Викторовна Рассадинатай уулзажа, монгол оёдолшодой hуралсал тухай hонирхоходо, тэрэ иигэжэ хөөрэбэ:

— Бүгэдэ 20 хүн (ерэжэ) hуралсана. Дүрбэн hара соо мүнөө сагай олон янзын түхэл маягай хубсаhа оёлгын техникэ, технологи бүриг гүнзэгыгөөр шудалхын аргагүй гээшэ. Тиигэбэшье олон янзын хубсаhа оёлгын бүхы зүйлнүүдые заагаабди. Эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй хүнгэн плати, костюм, пальто гэхэ зэргые уралан оёхо хэрэгтэ монгол нүхэднай нилээд hайн шадабари, мэргэжэлтэй болоо. Эдэнэрэй олонхид нютаг орондоо оёдолой үйлэдбэридэ ажаллажа байhан. Тиимэhээ мэргэжэлээ дээшэлүүлээ.

Монгол оёдолшодой hуралсалай таhалгада ороходо, элдэб хубсаhа оёжо, байhан мүн хубсаhанай гоёолто шэмэглэлые яажа хэхэ, оёгдоhон бэлэн хубсаhан дээрэ зураг, эсхэмжэ дээрэ үзүүлэн заалгажа байhан хүнүүд харагдана. Шагнаад байхада ород, монгол хэлэн дээрэ холин байжа ойлголсохо хэбэртэй.

Заабарилагша Любовь Михайловна Найкова Дэнсэмаа Оюунтуяа хоёрто ехэ ханамжатайгаар хубсаhаны гоёолто оёлгые тайлбарилан заана. Һурагшадынь тон оролдосотойгоор анхаралаа шагнажа, дахин дахин лаб лан асуужа абаха юм.

Монгол оёдолшодой бүлэгэй ахалагша Цэрэнадигай абгайтай уулзажа, эндэ hуралсажа байhан нүхэд тухайнь асуухада:

— Бидэ бүгэдэ 20 хүн, эндэ хубсаhа оёолгоор совет аха дүүнэрэйнгээ баян дүршэлдэ hуралсахаяа ерээбди, — гэжэ баяртайгаар хөөрэнэ. — Дүрбэн hара соо бэрхэ мэргэжэлтэдтэ заабарилуулжа, нилээд олон юумэ мэдэхэ, оёжо шадаха болоо доо. Мүнөө гарахаяа байна, июниин эхеэр hуралсалаа дүүргэжэ бусахамнай. МНР-эй бүхы 18 аймаг бүриhөө, мүн Улаан-Баатар, Дархан хотонуудhаа нэгэ-нэгэ хүн—бүгэдэ 20 хүн байгаабди. Бидэнэр бултадаа хүн зоной ажаhуудалай хангамжын оёдолой үйлэдбэриин ажалшад гээшэбди гэжэ мэдээсэбэ. Энэ оёдолшон Сэлэнгын аймагай Сүхэ-Баатар хотын ажаhуудалай комбинадта ажалладаг байна.

Дорнод аймагай Баян-Түмэн хотоhоо ерэhэн Оюунтуяа, Хүбсэгэл аймагай Нямдоржи, ондоо аймагуудhаа ерэhэн Дашдаваа, Даш гэхэ нүхэдтэй ярилсахада, бүгэдэ манай уран оёдолой байшангай мэргэжэлтэдые багшанар гэжэ нэрлэнэ. Олон зүйлэй оёдолоор ехэ юумэн сурлаа, бидэ совет нүхэдэй анхарал оролдолгодо тон ехэ баясажа байна гэжэ хөөрэбэд.

Д. ЦЫБЕНОВ.

УРАН ШҮЛЭГЭЙ ДОЛГИН

ЗЭДЫН ГОЛ

Зуун булагhаа эхи абаhан,
Зуун горходhоо хүсэ олоhон,
Зэрлиг хабсагайе hэтэлэн гараhан,
Зол заяагаа угтан зүдхэhэн
Зэдэ hайхан мүрэмнай,
Аймаг нютагайм нэрые
алдаршуулhан,

Алтан дайдыем ундалуулан
hалбаруулhан
Алдартай hайхан мүрэн юм даа.
Энэ дайдада, энэ голдо
Эхэ, эсэгэмни наhаяа үнгэргөө.
Энэ дайдада, энэ голдо

Эдир наhамни тэмсэлдэ үнгэрөө.
Ая гангаар анхилан hэбшээлhэн
Аажам Зэдэмни яагаашье hайхан?
Ами наhанайм үлгы болоhон
Алдарта нютагаа магтан дууланаб.

Д. ЖИГМИТОВ,
Эсэгэ ороноо хамгаалгын
Агууехэ дайнай инвалид.

В. БАИНОВ

БОГОНИ ШҮЛЭГҮҮД

Ажабайдалаа ямараар эхилхэеэ
hайса бодо, —
Анхараа хадаш шамда эли тодо,
Абьяастайгаар үүрэй толонтой
зэргэлэн бодо.
Ажалай гашууе зүрхэн дээрээ тодо.

• • •

Ая гангата манай халюун тала,
Аадар бороо, нара хүсэнэб шамда,
Ургыгаар долгилбол дайда. Хонишон
талам,
Хүн сагаан хонидоо адуулхаяа
шамда.

• • •

Уймархан хүбүүмни томо боло, урга,
Урдаш үүдэеэ сэлинхэй соёл эрдэм,
Али талын заншалаар ута урга
Азаргада хаяха гүш, хүбүүхэмни,
Эрдэм?!

• • •

Намайе жаргалтай ябахыем
заяагаал:
Нангин эжым зөөлэн сэдьхэл,
Ашата абым hайхан үреэл,
Найжа арадайм хатуу зориг,
Агуу партиим залиршагүй hургаал,
Намайе жаргалтай ябахыем
заяаhандань:
Мүнөө би ажалай дүлэн соогуур
Мүнтэ алтанай, нэрэ солын түлөө
бэшэ,
Эжын, абын, арадай, партиин ашые
Эрьюулэн харюулхаа дабшанаб
тэмсэлэй замаар.

«Баян дэлгэр ажаhуунабди» (Хойто-Байгалай аймаг).

„БУРЯАД ОРОН-75“ ФОТОКОНКУРС

Байгал дээрэ...
Э. БРЮХАНЕНКЫН фото.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: Социалис мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. «Амар мэндэ, арбадахи табан жэл!» — П. Линейцевагай статья.

Хоёрдохи хуудаhанда: «БАМ-да — нютагай материалнуудые» — К. Маракаевай статья. «Хүндэдэ хүртэгшэ» — Р. Цыбиковагай корреспонденци.

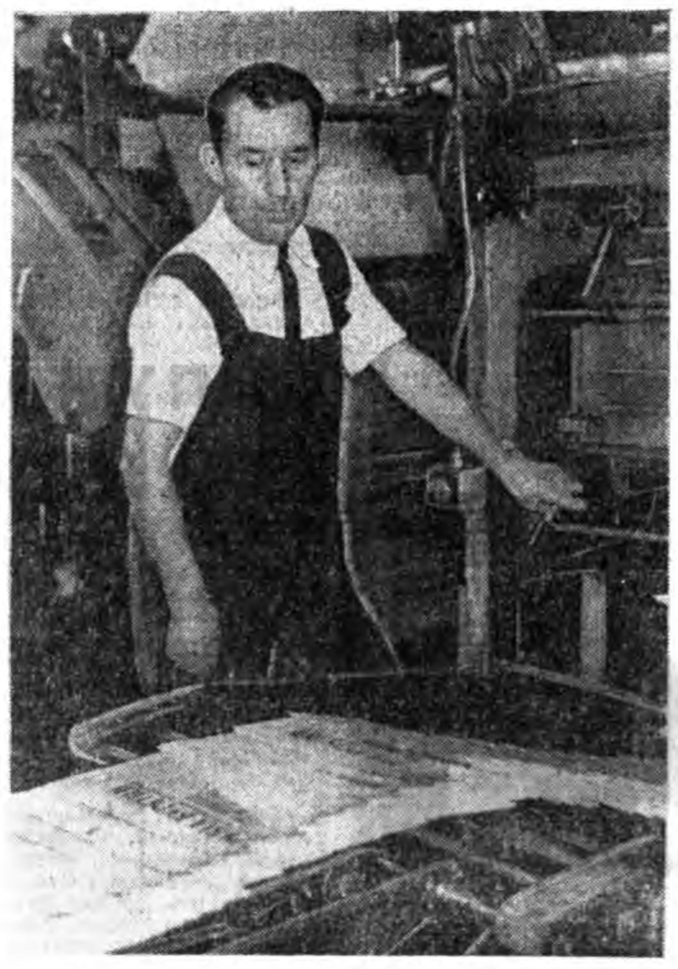
Гурбадахи хуудаhанда: «Зүрхэнэйнгөө уряагаар» — А. Гинеев, А. Андохиновой статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: «Ахалагша лейтенант, кнопко» — А. Коротаевагай статья. Ч. Цыдендамбаевай шэнэ рассказ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05 — «Пушкинда зорюулагдаhан уран шүлэгүүдэй IX бүхэсоюзна hайндэр» (үнгэтэ). 12.35 — «Хүхюу нотонууд» (үнгэтэ). 12.50 — Һүүлэй hонин. 13.00 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаhан дамжуулга». 13.30 — «Үглөөнэй почто». Хүгжэмтэ программа. 14.00 — «Ерыш наашаа, онтохон» (үнгэтэ). 14.30 — «Хүн ба байгаали» (үнгэтэ). 15.00 — 15.10 — Забhарлалга. 15.10 — «Элүүр энхын булан» — эрдэм дэлгэрүүлхэ программа. 15.40 — «Уран зураашад тухай хөөрөөнүүд». 16.10 — «Замай аюулгүйе сахилга». СССР-эй дотоодын хэрэгэй министрэй орлогшо Б. Т. Шумилин дамжуулгада хабаадалсаха. 16.40 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын ушар» (үнгэтэ). 17.40 — «Африкадахи ушаралта ябадалнууд» (США) кинофильм (1-дэхи хуби). 18.30 — «Время». 19.00 — «Пушкинда зорюулагдаhан уран шүлэгүүдэй IX бүхэсоюзна hайндэр» (үнгэтэ). 20.30 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын ушар» (үнгэтэ). 21.30 — «Замай аюулгүйе сахилга». 22.00 — «Африкадахи ушаралта ябадалнууд». (США) кинофильм (1-дэхи хуби). 22.50 — 23.00 — Забhарлалга. 23.00 — «Эсэгэ ороной космонавтикын хуудаhанууд». 23.30 — «Концертын урда тээ» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 24.00 — «Время».

ДҮШЭН ХОЁР ЖЭЛДЭ

Семен Васильевич Бурдуковскиин республиканска типографида ажаллажа эхилhээр 42 жэл болобо. Энэ үе соо мэргэжэлээ эрхим hайнаар шудалжа, газетэнүүдые хэблэхэ талаар баян дүршэлтэй болонхой. Тэрэнэй хабаадалгагүйгөөр республиканска газетэнүүдэй нэгэшье номер хэблэгдэдэггүй юм.

Ажал хүдэлмэридөө коммунис ёhоор хандажа, үйлэдбэриин эрхим дүнгүүдые туйлаhанайнгаа, социалис мүрысөөнэй манлайда ябалсаhанайнгаа түлөө Семен Васильевич Бурдуковский Октябриин Революциин ордеоор, медальнуудаар шагнагданхай. «СССР-эй Культурын министерствын эрхим хүдэлмэрилэгшэ» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ энэ нүхэртэ олгогдоhон байна. Нүхэр Бурдуковский 60 наhатай болобо. Энэ наhанайнгаа 42 жэлынь полиграфическа промышленностьда хүдэлhэн байна. Түрэhэн үдэртэйнь дашарамдуулан, сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь Семен Васильевич Бурдуковскиие халуунаар амаршалаад, саашанхи ажабайдалдань зол жаргал, ажалдань амжалта хүсэнэ.

И. ХАЛМАТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. В. Бурдуковский ажалдаа.
С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

ТААБАРИНУУД

Модооршье намайе наншана,
Шулуугааршье hүгэнэ,
Галааршье галдана,
Хутагааршье отолно,
Тиигэбэшье намда хуу баран дурагүй.
(Хилээмэн).

Уhанда шунгаад, норонгүй гарааб.
(Нугаhан).

Хонгоодорой басагад хойшоо гүзээтэй.
(Булшан).

Уран эхэнэрэй арhанай өөдэhэн,
Уран дарханай түмэрэй өөдэhэн,
Уулын шулуунай бутардаhан,
Ой модоной яра.
(Хэтэ, сахюур, [illegible]).

Үбэл саhа байлгахагүй,
Нажар хура тогтоохогүй.
(Үнеэн...).

Ерэбтэр зээрдын байhан газарта
Ерэн жэл соо ногоон ургадаггүй.
(Гэр).

Улаан хүбүүн
Улад зониие мэндэ мэндэшэлhээр
орожо ерэбэ,
Харихадаа унтуулаад гаража
ябашаба.
(Наранай гараха ба орохо).

Мэдэhэн хүндэ мэргэн соохор,
Мэдэдэггүйдэ эреэн соохор.
(Ном).

Холые ойртуулдаг, хоёрые
уулзуулдаг,
Утаhан хоолойтой, уран бэетэй.
(Телефон).

Найгаа, найгаа бэетэй,
Найман түмэн hалаатай,
Һалаа бүреэ үүртэй,
Үүр бүреэ үндэгэтэй.
(Тайга).

Гал хоёр нюдэтэй, гарьха дүрбэн
хүлтэй,
Хүндые үргэдэг, гүрэниие тэйродог.
([illegible]).

Морин гэхэдэ эбэртэй,
Үхэр гэхэдэ зээрдэ.
([illegible]).

Хүн бүхэнhөө илүүгээр өөртөө
hолоомо [illegible]
(Шоргоолзон).

[illegible] мүлhөөр
хүшэгдэб
(Һүнэй үрмэ).

Торгон дээрэ хатарнаб,
Торонгүйгөөр хатарнаб,
Тоhо харин эдинэгүйб.
(Машинын зүүн).

Эдир бэшэгшэдэй хамтын суглуулжа бариhаа.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1975 оной июниин 7. 4-дэхи хуудаhан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04501. Заказ № 0044